

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

MAREC 2018

letnik 67, številka 3

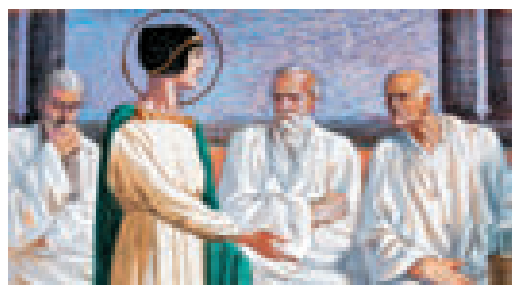
4

POGOVOR Z REINHARDOM MARXOM
Božja misel je večja

7

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI
Slikarka Helena Vurnik

22

RAFAELOVA DRUŽBA
Srce, pognano prek gora

Novoletni sprejem in zahvala pastoralnim sodelavcem v Bruslju, Luksemburgu in Haagu: domače koline

Družinska maša v kapeli SPC

Pater Peter Rožič nagovarja otroke in starše pri januarski družinski maši.

Godalni kvartet Adria je zaigral Mozarta.

Koline v Luksemburgu

Koline v Eisdnu

Čisto 'taprave' slovenske koline

Kako že gre tista pesem, ki jo najraje pojemo ...

Venček slovenskih narodnih pesmi

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika v SPC po nedeljski maši

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d.d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBAS12X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Nika Jesenko, Družina d. o. o. • Fotografija na naslovnici: Dejan Knežević, Bled • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d.d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR S KARDINALOM REINHARDOM MARXOM Božja misel je večja	4
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI Slikarka Helena Vurnik in njen estetski čut za umetnost	7
JEZIKOVNI KOTIČEK Naša hiša	8
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM Premisleki Novice Je panika upravičena?	9 9 10
ŽUPNIJE	11
RAFAELOVA DRUŽBA Srce, pognano prek gora	22
ZGODBA Njegova suknja	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Klic v gluho lozo?

Ljudje so postali negotovi. V domovini se nam bližajo volitve. Veliko ljudi si želi spremembe, pa ne tiste, ki jih pripravlja kakšen nov obraz na vrhu politične piramide. Sveži obrazi med predsedniki vlade zadnje dobe, do koder še sega povprečen ljudski spomin, niso prinesli nobenih sprememb. Ljudje bi radi nekaj boljšega kot samo obljube, ki ostanejo pozabljene, brž ko so posedena glavna odločujoča mesta v državi. Mladi ljudje zapuščajo Slovenijo. Danes je lahko oditi z znanjem, pridobljenim na slovenskih univerzah širom po EZ, saj velike in male družbe iščejo dobro izobražene in sposobne ljudi.

Vsa Evropa je vznemirjena zaradi grozečega terorističnega nasilja. Podobno je v vseh deželah sveta, kjer so družbe dosegle udobno blagostanje. Vznemirja pa poleg teh groženj vse večji razkorak med bogastvom, ki se nalaga pri vse manjši manjšini, in množicami teh, ki pobirajo le drobtinice, ki padajo z bogatih miz. Nezadovoljstvo mladih ljudi iz revnih dežel želi na vsak način najti pot v razviti svet. Iščejo priložnosti, iščejo delo, iščejo mir.

Mir je postal redko blago. Poleg socialnih stisk je tu še grozeč porast vojnih spopadov. Neskladja sveta in želja po moči in oblasti se rešuje z orožjem. Izdelujejo ga bogate države in izvažajo v revni svet, vedno z zagotovili, da gre za obrambne namene. Najdejo pa ga vedno znova v rokah nasilnih ljudi in skupin, ki jih ti uporabljajo za svoje namene.

Človek je tu poražen v vseh porah svojega bivanja.

Zato je toliko bolj izzivalen glas o odrešenju za človeka in vse človeštvo. Med nas prihaja po oznanilu evangelija Jezusa Kristusa. V predvelikonočnem postnem času se usmerjamo v to resnico, v skrivnost. Kajti zadeva ni tako preprosta, kakor so zemeljske stvarnosti. Oznanilo mora najprej najti poslušalce, ki jim radovednost ne usahne ob prvih ovirah na poti k razvidnosti, da je sporočilo vredno vse človekove pozornosti. Iz tega zrasteta zaupanje in vera. Tista, ki je trdno prepričanje, da je v tem oznanilu moč uresničitve. Tedaj nastane v človeku gotovost, ki je ne zmoti in ne premaga nobena stvar, ki vznemirja naš čas.

Velika noč pač ni klic v gluho lozo, ampak v naš človeški svet, v naše življenje. Poslušalcev in sledilcev je veliko.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikaneč
e-naslov: cikaneč@skm-london.org.uk

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles /Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

**DELEGATURA – AUMÔNERIE NATIONALE DES
SLOVÈNES DE FRANCE**
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernejski
e-naslov: zupnija.sentjernejski@rc.ki

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA

**KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA
SLOVENCEV PO SVETU**
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
M (*49) 175.2462 425
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzijr@gmail.com, alojzij.rajk@rc.ki

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTART

Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
www.skgmuc.com
e-naslov: slovenischsprachige-
mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de
župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucelj@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rc.ki

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Božja misel je večja

Pogovor s predsednikom NŠK kardinalom Reinhardom Marxom

Razprave znotraj Katoliške cerkve postajajo živahnije. Katere spremembe so možne, katere so nujne, kje so omejitve? O tem smo se pogovarjali s predsednikom Nemške škofovske konference kardinalom dr. Reinhardom Marxom.

> V petem letu pontifikata papeža Franciška poteka v Cerkvi in okrog nje cela vrsta diskusij o potrebnih spremembah v Cerkvi. Kakšne možnosti vidite vi predvsem glede na vsebine, ki so bile v zgodovini opredeljene kot nauk Cerkve?

Vprašanja o spremembah so stalnica v zgodovini Cerkve. Z ene strani je razodetje enkratno in nepovnljivo, z druge strani pa ni vse bogastvo že doseženo do konca časov, ampak odprto za nova globlja spoznanja. Dojemanje Cerkve, ki je prejela razodeto resnico, zapisano v tekstih, in to potem nosi skozi vse čase, ni le tuje svetu, ampak tudi teološko neustrezno. Navdušujoči izziv je prav v tem, da moramo izpričati svojo vero v povsem različnih časih in kulturah. Ustanova Cerkev nosi stalno nalogo, da ostaja komunikacijski sistem neprestano živ. Pri tem imajo izjave cerkvenega učiteljstva vlogo zagotovila in opore, ki ga nihče ne more spodkopavati. Vendar s temi opredelitvami nauka tema nikakor ni dokončno opravljena. S temeljitim raziskovanjem moremo v nadaljevanju naše poti vedno znova globlje spoznavati, kaj je pravzaprav smisel sporočila. To se mi zdi zelo, zelo pomembno.

> So spremembe znotraj Cerkve prepočasne?

Spremembe so bile vedno realnost. Saj vendar ne more nihče reči, da je Cerkev danes v enaki situaciji kot v osmem stoletju, in da ves čas samo ponavlja besede in življenje. Mi pač nismo nosilci neke filozofije »semper idem« (vedno isto). Nosimo pa v svet pričevanje vere, ki je ne relativiramo, ampak jo v zgodovini in danes kristjani vedno oznanjamo in živimo. Sicer bi nam ne bilo treba teoloških razprav, ampak bi zadostovalo le ponavljanje katekizma. Vprašujem se, zakaj je treba o tem sploh razpravljati.

> Kako to izgleda za vas biografsko? Če bi se lahko danes pogovarjali z mladim Reinhardom Marxom, o čem bi se prepiral kardinal z njim?

Vsekakor ne bi z njim razpravljajal samo glede sprememb. Pomembno je, da smo se verjetno vsi – v

Križev pot narodov – veliki petek 2016

tem se vam pridružujem – v preteklih petih desetletjih veliko naučili in s tem tudi postavili v ospredje marsikaj drugega kot nekdaj in na nov način, npr. pomen emancipacije ženske v skupnosti. To spoznanje je bilo tedaj v šestdesetih letih najbrž že jasno v glavah, ni pa prešlo v življenje – v mojih otroških letih na deželi ni bilo nobene zobozdravnice ne policistke. Preko svojega znanstvenega ukvarjanja z Leonardom Boffom, ki sem ga obdelal dokaj kritično, sem uvidel, da je dejansko stanje in konkretna družbena situacija tudi za teologijo neko spoznavno področje. Zavest enostavno ne določa stvarnosti, pač pa stvarnost odkriva resnico v zavest. To velja biografsko kot tudi kulturološko. Osebnost mi je postalo pomembno spoznanje, da je Cerkev učiteljica in učenka obenem. Marsikdo tega tudi danes ni dojel. Taki se zavedajo, da vedo vse, in gledajo na druge kot učence. Na ta način pa ni možna komunikacija na ravni svobodne osebe in sem prepričan, da tako tudi ni mogoče evangelizirati.

> Kaj pomeni to glede vprašanja resnice?

Vsekakor ne morem reči, da posedujem resnico.

> Mar ni Cerkev tega delala vseh dosedanjih 2000 let?

Ne, to je največja zmeta, prav tega Cerkev namreč ni delala. Sicer bi bila vera neke vrste muzejski eksponat. Da bi bila Cerkev del svetovne kulturne dediščine, te naloge nam Gospod ni dal.

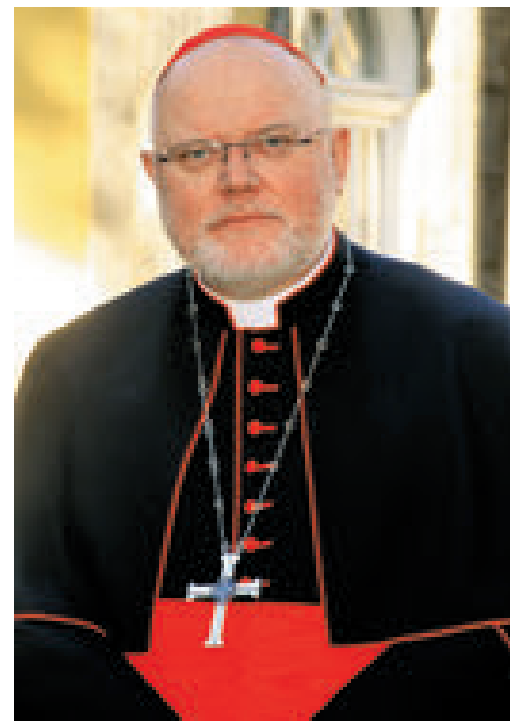
> Beseda prostost je centralna v vašem škofovskem geslu. Kdaj je postal ta pojem pomemben za vas?

Kot mlad duhovnik sem prav v zvezi s svojo disertacijo globlje prodrl v razpravljanje o modernem svetu. Pri tem mi je postalo jasno, da svet korenini globoko v krščanstvu. Teologija in Cerkev morata vendar jasneje izraziti, da so emancipacija, človekove pravice in demokracija napredek. Zato sem se vedno držal teze, da mora biti Cerkev nevtralna do mnogovrstnih državnih oblik, kakor se je opredelila že teologija v 19. stoletju. Osrednja tema moje teološke refleksije je postalo vprašanje, kako je moglo priti do tega, da prav oni veliki prikaz svobode, kakor je opisan pri Pavlu v pismu Galačanom – »za svobodo nas je oprostil Kristus« – ni našel svoje vloge v modernem diskurzu o svobodi in sta si potem kar naenkrat stala oba koncepta v nasprotju. To zame ni sprejemljivo.

> Kako bi premagali to stanje?

To nam je velik izziv. Vsekakor moramo poskusiti Pavlovo besedo na novo izpovedati na način, da Cerkev ni sovražnica svobode, ko postavlja pojem svobode v povezavo z odrešenjem. Bogoslovni znanstvenik Thomas Pöpper, škofijski duhovnik iz Paderborna, je veliko pisal o tem. Njegovo delo me je zelo nagovorilo, da sem se stalno vračal k tem temam. Pri tem mi gre vedno za vprašanje, kaj nam moderni svet sporoča – prav posebej glede na našo vero. Ostaja tu le neko nasprotje ali je možna neka oblika srečanja, pogovora in sobivanja.

> Kako bi to vplivalo na samopodobo Cerkve danes? Cerkev kot »popolna družba« je sicer presežena. Institucionalne ovire takšne sa-

Kardinal Reinhard Marx

mozavesti pa so še prisotne. Vzemimo samo zamolčevanje seksualnega nasilja v Cerkvi ali njene finančne vire?

Kam je privedla predstava Cerkve kot nekakšnega posebnega sveta, smo boleče doživljali vsi, in ta napačna samopodoba nam je neizmerno škodovala. Teza moje disertacije se glasi: Temeljni principi katoliškega socialnega nauka morajo veljati tudi za Cerkev kot družbeno ustanovo. Na tej ravni ne morejo za Cerkev veljati drugačni zakoni kot v drugih družbenih ustanovah. To bi bilo v nasprotju z vero v učlovečenje in s tem povezana primerljivost o bistvu Cerkve; tako se izraža Lumen gentium, št. 8. Tako kot Božja beseda (Logos) prebiva v Kristusovi človeški naravi, neločljivo in nepomešano, tako je po analogiji učlovečenje Cerkve v družbi. Seveda ni Cerkev le neka človeška organizacija. Mnoge njene strukture (nivoji soudeležbe, odnos do sodelavcev, uprava financ in pravna ureditev) je treba uravnati po merilih, ki jih katoliški socialni nauk pričakuje od družbe in njenih organizacij. V tem se moremo še veliko naučiti od sociološke znanosti.

> Na kakšen odziv naleti vaše prepričanje v pogovorih v Rimu, v kuriji ali v kardinalski komisiji?

Da stojim za svojimi prepričanji, se lahko zanese te. Povsem naravno pa je, da je treba to pojasnjevati v različnih tradicijah in kulturah. Pomislite na temo vodstva in na predstave o tem, kaj duhovništvo pravzaprav določa. Brez dvoma je ta, ki je predstojnik pri bogoslužju in oznanja Božjo besedo, na poseben način nosilec odgovornosti. Vodstvo pa vsebuje tudi upravljanje. Morajo kardinali voditi tudi finančno upravo v Vatikanu? Morajo biti voditelji uradov v kuriji ali na ordinariatih le duhovniki?

> Vaš odgovor?

Teza, da morajo vse vodstvene službe v Cerkvi opravljati samo duhovniki, je po mojem nevzdržna. Vsaj od koncila naprej to ni več vprašljivo, in pri tem ne gre le za zasilne rešitve zaradi pomanjkanja duhovnikov. Nasprotno, priporočeno in potrebno je iz teoloških utemeljitev. V kardinalski komisiji smo si priskrbeli strokovna mnenja, ki so me potrdila v mo-

jem gledanju. Odgovarajočih sprememb se ne more interpretirati kot preziranje pomena duhovnikov. Pri tem pa dolgoročno gotovo škoduje pomenu duhovništva, če vztrajamo pri napačnem klerikalizmu, kjer eni vse urejajo, drugi pa so poslušni. Vedno znova obstanem začuden, ko se takšno mišljenje veselo praznuje kot nekakšno prvotno stanje. Kot da koncila nikoli ni bilo. Joseph Ratzinger je imel glede tega popolnoma prav, da koncil ni bil iznajditelj nove Cerkve, nikakršen prelom torej, kot je sam zapisal, ampak prenova glede na teološka razmišljanja in diskusije prejšnjega stoletja. Tu se je treba spomniti imen Romano Guardini, Yves Congar, Karl Rahner, Henri de Lubac in mnogi drugi. Te diskusije so na koncilu prejele avtoriteto cerkvenega učiteljstva, okrepljene, potrjene in urejene v sklepkih koncila. Nemška škofovska konferenca je svoje mnenje ponovno jasno izrazila v izjavi »Biti skupno Cerkev«. Zelo sem vesel, da smo škofje tekst sprejeli in potrdili v polni edinosti.

> Ali to pomeni, da lahko tudi laik vodi neko kongregacijo v kuriji?

V tem ne vidim nobenega problema. Kako naj bo urejena kurija, je gotovo najprej stvar zase, kar je težko enačiti z ureditvijo na ordinariatu. Jasno je, da je nosilec jurisdikcije papež, vse drugo je delegirana jurisdikcija, pri kateri pa je papež prost. Voditelj upravnega sveta je bil vse do petdesetih let prejšnjega stoletja navadno nekdo iz plemstva. Vsekakor ni tako, da bi morali tako kot v zadnjih desetletjih vse kongregacije in svete voditi kardinali. Za to ni nobene teološke podlage.

> Kako bi najbolje opisali odnos med Rimom in ordinariati?

Vesoljna Cerkev ni identična z rimsko Cerkvijo, to je jasno. Že v konstituciji o Cerkvi drugega vaticanskega koncila *Lumen gentium* je rečeno, da je cerkveni »drug z drugim« vedno tudi »drug v drugem« vesoljne in krajevne Cerkve. O tem je potekala znana diskusija med Josephom Ratzingerjem in Walterjem Kasperjem. Brez krajevne Cerkve ni vesoljne Cerkve in obratno. Pri tem gre za omejitve, ne pa za piramido. Tega še ni v vseh glavih in za to moramo vedno znova delati. V tem je vključeno navsezadnje to, kar papež imenuje »ciesa sinodale«, sinodalna Cerkev. Kaj to pomeni, je treba nadalje premlevati. Hermann Josef Pottmayer je o tem prispeval na zadnjem generalnem srečanju nemških škofov obsežno predavanje. Tu gre za pravilno razumevanje subsidiarnosti v Cerkvi, ki omogoča edinost v različnosti.

> Vaša misel nakazuje, da pluralnost vidite kot možnost ...

Pomembna je skupna pozicija v temeljnih vprašanih delovanja Cerkve v svetu; v temeljnih vprašanih vere mora na vsak način obveljati edinost. Utemeljena mora biti navsezadnje v nasledniku apostola Petra. Kolikšna različnost pa je možna znotraj tega, je treba šele izbrskati. V vseh teh primerih pa mora ostati neokrnjena moč petrinske službe. Vse drugo bi bilo nepremišljeno, posebno še v našem času. Dovolj je pogled na druge religije, ki te osrednje in univerzalno priznane službe ne poznajo. Možnost, da poteka v tako pomembni temi, kot je npr. zakon in družina, obravnava enotno v vseh družbenih razmerah raznovrstnih narodov in kultur, ima pač samo Katoliška cerkev. Na koncu je Petrov naslednik garant te dobrine, da vse ostane skupaj v edinosti. Papež je prav to podčrtal na sinodi o družini. Da je pri tem navedel citat iz dokumenta »Večni

pastir«, dogmatične konstitucije prvega vaticanskega koncila, je mnoge presenetilo. Ustanova Katoliške cerkve ima največjo priložnost, da navznoter uresniči edinost v raznolikosti in jo naredi sposobno sožitja. Jasno, da je to naporno. Doživeli smo v živo na sinodi. Potekale so težavne in kontroverzne diskusije. Da bo sploh mogoče doseči nek sprejemljiv zaključek, je bilo od vsega začetka negotovo ob tako različnih kulturnih izhodiščih in teoloških pogledih.

> Stvarno je vzdušje škofovskih sinod še vedno zelo togo. Kaj bi bilo treba spremeniti?

Premika se, spremembe so v teku. Na zadnji sinodi so bili navzoči zakonci, čeprav so imeli volilni glas le škofje. Papež je poskušal preoblikovati način dela s predhodnimi vprašalniki, kar sem mu svetoval in ga krepko podprl. Prav gotovo pa je treba še naprej razglabljeti, kaj pomeni »sinodalna Cerkev«. V pogovoru z zastopniki različnih teoloških delovnih skupin sem spodbujal, naj pripravijo predloge tako na podlagi osnovne teologije, cerkvenega prava in drugih ved. Gre pa za obliko novega pojma, ki ga je papež uporabil štirikrat samo v odločilnem govoru. Ni pa dokončno pojasnjeno, kaj pomeni nov izraz na posameznih področjih.

> Nekateri so opozorili na nevarnost razkola. Je bojazen realna?

Tega ne vidim tako in vedno zatrdim: Ne bojte se! Cerkev vendar vodi Gospod. Neobremenjeno se lahko srečujemo z različnimi mnenji. Diskusija je znamenje tega, da smo živa skupnost. Cerkevni skupnosti kar dobro dene, če poskušamo biti zgled tudi v pozitivnem sporu. V našem času je to izrednega pomena, ker moremo pogosto in z obžalovanjem ugotavljati, da javne debate ne vodijo do koristnih rezultatov.

> Kdaj se tako dogaja?

Če ostanemo nespravljeni, če se sprosti intrigantstvo.

> Menite, da so »dvomi« štirih kardinalov glede posinodalne okrožnice »Veselje ljubezni«, s katerimi so želeli papeža spraviti pod pritisk?

Moje ugotovitve so splošne, načelne narave in nikakor ne bi rad zašel v posamezne stvari.

> Na katerih področjih bi bilo treba zagotoviti več samostojnosti krajevnim Cerkvam?

Pomembna tema je bilo v zadnjem času vprašanje prevodov liturgičnih knjig. V preteklih letih

je na tem področju prihajalo večkrat do sporov, npr. pri francoskih škofih ali v angleško govorečih deželah. Papež si je zelo prizadeval, da bi okreplil odgovornost krajevnih Cerkva. Podobno velja za področje evangeliziranja. Saj ne moremo vedno v Rimu oblikovati besedil, ki naj potem veljajo za ves svet. Že pod papežem Janezom Pavlom II. so potekale sinode po kontinentih, da bi se lažje osredotočili na konkretne regionalne razmere. To pot bi bilo treba nadaljevati.

> Več sinodalnosti bi bilo tudi nekakšno približevanje evangeličanskim Cerkvam. Kje stoji ekumenizem v letu po veliki obletnici reformacije? Se bodo nadaljevali koraki k zblizanju?

Tako predvidevam. Vsekakor nočemo zaustaviti koraka. Nečesa smo se vsekakor naučili: ko smo v dobrih stikih, govorimo drugače drug z drugim, se bolje razumemo. Težavno je, ko eni samo med seboj govorijo o drugih. Doseglo pa nas je še nekaj: prijateljstvo. Tudi zelo osebno. Ne morem skriti veselja, da sva se spoprijateljila s predsednikom Evangeličanskega sveta Heinrichom Bedford-Strohmannom. Prijateljstvo razširi možnosti razumevanja in življenja v način mišljenja drugega.

> Katera so odločilna vprašanja v prihodnjih ekumenskih pogovorih?

Koncil je zatrdil, da je v drugih Cerkvah in cerkvenih skupnostih tudi navzoč Sveti Duh in njegovo delovanje. Smo to trditev že dojeli? Še v moji mladosti je bila prepovedana udeležba pri nekem nekatoliškem bogoslužju. To sploh ni zelo daleč nazaj. Z obeh strani imamo še veliko dela. Pomembno pa je: Ne gre samo za besedila. Kot da bi ta morali tako dolgo prilagajati, da bodo sprejemljiva za obe strani. Temeljno vprašanje je, če sploh želimo razumeti ali priti do razumevanja, in da ne iščemo le slabosti, ampak najprej sposobnosti drugega. Ali iščemo le posamezne prijetne glasove, da jih citiramo in ponudimo: Glejte, kako razmišljajo! Ali pa iščemo skupno pot? Nam je sploh že samo v Katoliški cerkvi jasno, da izpoved vere v obliki katoliške veroizpovedi ni mišljena in vključena le rimskokatoliška Cerkev? Dvomim, da se tega dovolj jasno zavedamo. Tu vidimo, da niso pomembni le teksti, ampak neka sprememba osveščenosti in zavesti, skupna molitev in obhajanje bogočastja. Nikakor pa ne smemo zabrisati razlik in vsekakor ne smemo naivno pričakovati, da naj bi drugi postali takšni, kot smo mi.

Obisk v župniji v Pullachu

V stolnici na papeško nedeljo

Bedford-Strohm in kardinal Marx pri papežu Frančišku 2017

> Kateri cilji ekumenskega prizadevanja so potem primerni?

V Hildesheimu se nam je pri pravilnem bogoslužju zgodila odločitev vsakega zase, da bomo nadaljevali pot javnih znamenj k edinosti. To seveda s katoliškega gledišča ne pomeni, da se bomo medsebojno priznali in ne bomo potrebovali nobenih razpravljaj več. V preteklem jubilejnim letu nismo opravili nobenih formalnih pogovorov. Sem pa ob priložnosti spomnil, da mi kot katoliški sogovorniki ne moremo razumeti, kako bi obhajanje smrti in vstajenja Jezusa Kristusa, torej evharistije, neko bogoslužje brez obhajila mogli razumeti kot enakovredno. Z druge strani pa ugotavljam, da na primer pri umestitvi evangeličanskih pastorjev besedila veliko več povedo, kot so zahteve evangeličanske teologije.

> Bi ne bila naloga nemških škofov, da stopijo pogumneje naprej, čeprav bi to vodilo v spor z Rimom?

Nobenega nasprotja ni med našimi pogovori in onimi med papeškim svetom za edinost in Luteransko svetovno zvezo. Preteklo leto je doprineslo na tem področju znaten napredek. Papež to podpira. Moramo pa tudi znotraj škofovske konference vztrajati pri dialogu. Poleg tega velja: Ne le Katoliška cerkev se mora podati na pot, pač pa skupaj moramo na pot. Če morajo eni napraviti več ko drugi, to ni noben ekumenizem. Z zahtevami ne bomo prišli daleč v pogovorih.

> Kaj bi bil konkreten korak za bolj vidno edinost?

Prvi cilj bi že moral biti, da znamo reči: Različni smo in to bo tako ostalo, vendar nas ne loči več pri mizi Gospodovi. Tega sedaj še ne vidim. Eden od problemov je tudi ta, da mnogi naši ekumenski pogovori, ki trajajo že leta in leta, do sedaj niso bili zadostno sprejeti v življenje.

> Boste katoliški škofje poročenim v mešanih zakonih dovolili prejem skupnega obhajila?

Vse ob svojem času. Mi pač nismo v procesu izoblikovanja posebnih pravil za sestavo sposobne vladne, ki mora zaključiti svoje delo v štirih tednih.

> Koliko časa bomo še čakali?

Bedford-Strohm in jaz sva poslala papežu poročilo o premislekih glede reformacije in o aktualnih vprašanjih. Delovati moramo na različnih nivojih in temah. Ena od teh je v vašem vprašanju. Moramo pa seveda najprej doseči nek visok nivo podpore temu med škofi. To je tudi moja naloga kot predsedujočega.

> Tudi glede »preizkušenih mož« so glasovi, ki zahtevajo odločitve škofov. Kaj bi se zgodilo, če bi nek škof s Švedske ali neka severnonemška škofija odločila, da bo v tej stvari uredila zadeve samostojno?

Po načelu: Vsak dela, kar se mu zljubi. To je vendar nekoliko smešno poenostavljena scenografija. Tema »viri probati« ni takšna, da bi jo lahko omejili na krajevno Cerkev. Živimo v ves svet obsegajoči Cerkv. Ne gre, da bi zaradi trenutnega pomanjkanja duhovnikov morali ubrati drugi korak pred prvim. Papež je dejal, naj o tem razmišljamo. Kaj to pomeni? Kakšne razmere so za to? Treba je preverjati tudi posledice. Nujna je široka teološka diskusija na to temo. Sam se veselim, da se je to sprožilo. Ne bojim se tega. Mora pa ta proces upoštevati vse tiste, ki so se pred leti in desetletji zavestno odločili za samsko življenje zaradi evangelija in vztrajajo pri tej obljubi in zvesto opravljajo svojo službo. Vsekakor se ne da enostavno reči, da vse to ni bilo potrebno. Sam ne sprejemam, da bi neporočenost duhovnikov, ne teh, ki so danes v službi, ne onih, ki se na to služenje pripravljajo in vanjo vstopajo, postavljali pod vprašaj ali da bi se navidez razvrednotila odločitev za neporočenost zaradi evangelija ali da bi neporočenost duhovnikov presojali negativno. Za to nosim odgovornost kot škof že zaradi tega, ker sem v svoji škofovski nalogi zadnjih 20 let posvetil mnoge duhovnike. Vendar ima papež seveda prav: O tem se moramo pogovarjati.

> Nek profesor dogmatike je javno predlagal, da bi posvetili tudi ženske, ki živijo v celibatu.

Idej in mnenj je veliko.

> Žensko duhovništvo ostaja torej tabu?

To vsekakor sedaj ni tema. Papež je o tem že povedal jasne besede.

> Mar ne leži že prevelik razkorak med papežem in potrebami laikov?

Veliko zamisli, ki jih je dal papež, ni takih, da bi jih morali takoj uresničiti. To so dolgotrajna pota. Papežu gre očitno za to, da se teh procesov zavemo. Spodbuja nas, da bi se odgovorno ubadali s temami. Papež ima kot model – tako si predstavljam – ignacijanske načine duhovnosti in spoznavanja svojega poslanstva. Osnovni princip tega je, da voditelj duhovnega življenja ne ve, kaj mora gojenec storiti. Njegova naloga je v tem, da mu pomaga, da sam doseže spoznanje, kakšna je zanj zahteva evangelija in da jo sam sprejme in se zanjo odloči. Zato deluje papež pod vtisom razmi-

šljanj Michela de Certeauja o »autorité, qui autorise«, torej avtoritete, ki omogoči lastno odločitev, ne odloča pa sama za drugega.

> To je pa drugačno stališče, kot ga ima Cerkev glede seksualne morale.

Najgloblja odločitev je v vesti. To je učenje Cerkev od vedno. To je najpogostejše sporna točka sinode in vse diskusije po izidu apostolskega pisma »Veselite ljubezni«. Večkrat gre za vprašanja situacije, v kateri se nekdo znajde. Težava je v tem, da je težko od zunaj presoditi, da nekdo živi v stanju smrtnega greha. Brez upoštevanja stanja vesti tega človeka, brez vpogleda v njegovo stvarnost in na konkretne okoliščine, je resnično vseobsežna sodba o teži zadožlenosti (grešnosti) nemogoča. Seveda gre za odgovornost pred evangelijem in skupnim učenjem cerkvenega učiteljstva. Do v svobodi sprejete odločitve posameznika pa je treba imeti spoštovanje. Misel, da ima nekdo za drugega koncept, ki naj ga ta v pokorščini in molče sprejme, to nikoli ni bil nauk Katoliške cerkve. Tudi če je bila to kdaj praksa v Cerkv, sem sam trpel pod tem in sem bil prepričan, da to ne sme biti tako. Relativizem pa to vsekakor ni.

> Velja to tudi za homoseksualnost?

Vsekakor velja tudi zanj. Pri tem pa mora vernik sprejeti vso resničnost vere in pozorno najposlušati glas Cerkev, kot jo mora vsak še posebej v zapletenem stanju. Ne zadošča, če kdo misli, da sam ve, kaj je zanj kot kristjana najboljše. To bi ne bila odločitev v vesti skladno z evangelijem.

> Sklicevanje na vest torej ni nikakršna nevarnost za katoliško identiteto?

Gre za to, da se vest oblikuje in ne za njeno obvladovanje, pravi papež. To je katoliška identiteta. Bilo bi napak videti v tem relativizmu, kakor se to vedno znova sliši, kot da bi vsak lahko delal, kar se mu zahoče. Povem, tudi če bo sedaj to zvenelo kot pretiravanje: V bistvu izvirajo ti glasovi iz prepričanja, da moramo mi v Cerkv ljudi voditi, ker so bolj ko ne nerazgledani, grešni in slabotni. Tu moram jasno poudariti: Božja misel je večja od človeške. To je naš program. Sicer bi to ne bil krščanski pogled na človeka. Tudi če je res, da so mnogi ljudje taki, kdo bi to lahko empirično oporekal. Vendar Bog ne sliči velikemu inkvizitorju iz drame Dostojevskega. Vsekakor ne moremo imeti v ustih kar naprej besede o bogopodobnosti človeka in pri tem govoriti, da je človek le neko neobgljeno bitje, ki ga mora voditi Cerkev, konkretno škofje in duhovniki. Raje sem izpostavljen ugovoru, da človeka precenjuje-

mo, kakor da trosimo zahtevo po poslušnosti, ki ne upošteva človekovega dostojanstva.

> **Kritiki opozarjajo, da so vendar potrebne ograje, ki se jih ne sme omalovaževati?**

Ograje so ograje in ostanejo ograje. Kdo bi jih hotel le podreti. Kako pa se nekdo giblje znotraj ograje, je

drugo vprašanje. Gre za pot pisma »Veselje ljubezni«, ki išče soglasje med prostostjo in odgovornostjo. Ne more biti cilj to, da imajo ljudje vtis, da jim Cerkev jemlje svobodo. Nasprotno, naše poslanstvo je krepiti svobodo. Ne želimo obvladati vesti, ampak jo vzgojiti za večjo svobodo. Tu nam daje papež spodbude, nov nauk pa to vsekakor ni. Franciškov motor na vseh po-

dročjih opogumlja. Nemogoča mi je predstava Cerkev prihodnosti, kjer ne bi bilo tega zagona.

(Intervju je bil objavljen v reviji *Herder Korrespondenz*, 2018, št. 1. Z dobrohotnim dovoljenjem uredništva ga objavljamo v naši reviji. Prevedel Janez Pucelj.)

► Mojca Polona VAUPOTIČ

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI

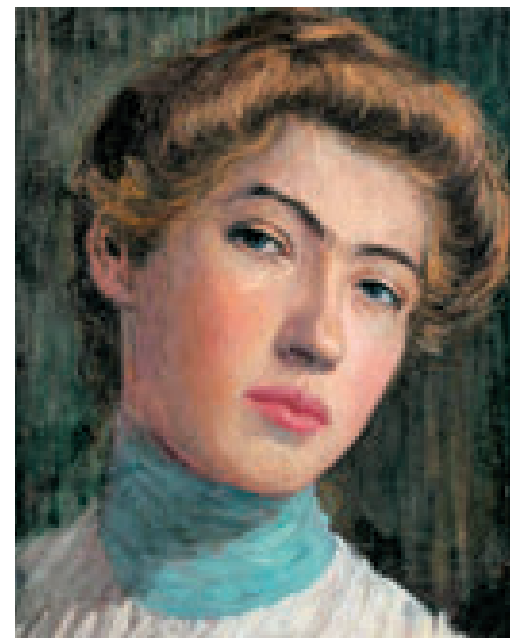
Slikarka Helena Vurnik in njen estetski čut za umetnost

Okoli leta 1900 se je v slovenskem okolju pojavil nov umetnostnozgodovinski slog, imenovan secesija. Njegova zibelka je bila na Dunaju, sicer pa gre za evropsko estetsko gibanje, ki je zajemalo vse umetnostne veje. Najpogosteje ga prepoznamo na arhitekturnih fasadah, kjer se pojavljajo asimetrični, ploskoviti rastlinski, živalski ali abstraktno geometrični ornamenti z razgibano ritmično linijo. V slikarstvu pa gre za uporabo močnih barv, s katerimi je mogoče izraziti razpoloženje, čustva in domišljijo.

V tem obdobju ali natančneje leta 1882 se je na Dunaju rodila Helena Kottler, ki si je kljub nasprotovanju staršev želela umetniški poklic. Ob obiskovanju tečajev risanja na Grafičnem učnem in eksperimentalnem zavodu med leti 1903 in 1909 se je hkrati vpisala na dunajsko Umetnostno šolo za žene in dekleta, ki so jo tedaj na kratko imenovali Damska akademija. Večina visokošolskih zavodov v cesarstvu namreč ni sprejemala žensk v uradne programe, temveč jim je izobraževalni sistem ponujal programe, prilagojene »ženski senzibilnosti in sposobnostim«. Ob koncu študija leta 1910 je Helena dobila državno štipendijo, ki ji je omogočila petmesečno bivanje v okolici Modene. Po vrnitvi se je zaposlila kot ilustratorka, najela lasten atelje in se novembra leta 1913 poročila s slovenskim arhitektom Ivanom Vurnikom. Zakonca sta se dve leti kasneje naselila najprej v Radovljici in pozneje v Ljubljani. Umetnost je bila tista, ki je Heleno in Ivana združevala. Arhitekt Vurnik je venomer poudarjal, da je zanj umetnost višek ljubezni, če pa srečaš sorodno dušo in sta oba v umetnosti povezana, so to lahko zares nebesa. V novem okolju pa Heleni žal nikoli ni uspelo vzpostaviti primerne stika z okoljem. Njena življenjska in umetniška pot sta krenili povsem drugače, kot si ju je najbrž predstavljala, ko je bila še samska. Njeno prirojeno nadarjenost, slovansko občutljivost (njena mati je bila Poljakinja) ter slikarske sposobnosti, izoblikovane v okolju in duhu dunajske secesije, pa je mož Ivan vendarle pričel spretno vključevati v svoje arhitekturne zasnove. Eno najmikavnejših del za oba je bila obnova zasebne kapele škofa Andreja Karlina v Trstu. Zanj je Helena naslikala oljna dela *Marijino oznanjenje*, *sv. Andreja* in *Velikonočno jutro*, medtem ko so tri kompozicije z motiviko iz *Kristusovega*

življenja in številni drugi liki ostali le v študijah. Helena Vurnik, ki dotlej ni imela nikakršnih izkušenj s cerkvenim ali monumentalnim slikarstvom, naj bi naslikala še več velikih platen, od katerih pa je dejansko končala samo *Marijino oznanjenje*. Preostale poznamo le po dekorativno učinkovitih osnutkih v temperi. Njun svetovalc je bil prelat dr. France Kimovec, ki je vse življenje ostal njun posrednik cerkvenih naročil. Očitno je mogoče zaznati, kako Helenina barvita dela dopolnjujejo Ivanovo arhitekturo ter kako v simbiozi ustvarjata plamenečo umetnost in iščeta večno lepoto. To je bil njun življenjski smisel ter večnostno zrenje, ki je na nek način povezoval starodavno izročilo in hkrati v prihodnost usmerjeno sodobnost. Eno izmed njenih največjih ustvarjalnih del je razkošno poslikana hiša v slovenskih nacionalnih barvah, nekdanja Zadržna gospodarska banka na Miklošičevi 8 v Ljubljani. Gre za Helenino poslikavo dvorane in pročelja, saj je sodelovala pri moževem raziskovanju in ustvarjanju tipične slovenske arhitekture. Seveda pa se je umetnica po najboljših močeh spopadala tudi z lastnimi naročili in marsikdaj je mogoče v vezeninah in knjižni opremi prepoznati njeno pobudo, dar in prefinjen okus. Ustvarila je kar nekaj estetskih presežkov v povsem svojem secesijskem stilu, ki so dali ton umetnostni produkciji njenih izdelkov.

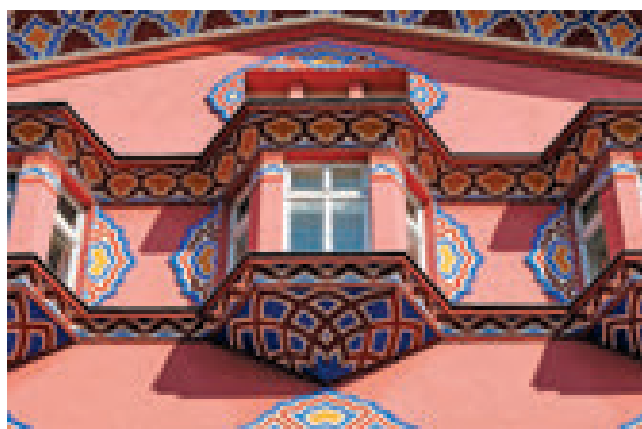
Ena izmed njenih najbolj priljubljenih slik je Šmarjnična Marija, ki jo v maju izpostavijo v ljubljanski stolnici. Skoraj sočasno je naslikala veliko oltarno delo *Mala Terezija* za cerkev sv. Petra v Ljubljani, pozneje *Marijino oznanjenje* za veliki oltar v Šentvidu pri Ljubljani. Kot protipol velikim scenskim kompozicijam je *Srce Jezusovo*, ki ga je leta 1931 naslikala za škofa Rožmana. Poseben čas in naklonjenost je posvetila temu, ko je več let natančno študirala zapleteno tehniko mozaika in večkrat v njem upodobila štiri evangeliste: gotovo so njeni najbolj znameniti mozaiki na glavni fasadi šempetrske cerkve oz. današnjega sv. Petra na koncu Trubarjeve ceste v Lju-

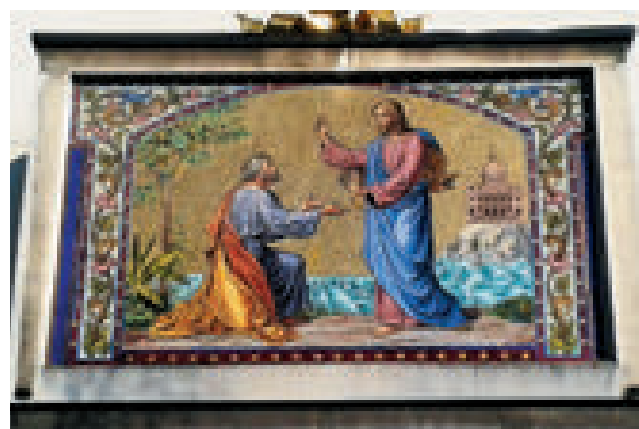
Avtoportret

bljani, kjer skupina z osrednjo postavo Kristusa med delfinoma (simbolom vstajenja) dekorativno dopolnjuje obnovitveno zasnovano njenega moža Ivana. Leta 1932 jih je ustvarila tudi za retablo v farni cerkvi v Radovljici in leta 1935 na krilnem oltarju v Mirnu. Za ž. c. v Kranju je leta 1956 naredila mozaik Marija morska zvezda, za pročelje benediktinske bazilike v Opatiji pa Madono kot morskno zvezdo.

Po družinski tragediji leta 1942, v kateri je pod strelji italijanskih okupatorjev umrl devetnajstletni sin Niko, je Helena izgubila vero v umetnost in ustvarjanje. Zaradi neutolažljivosti in bolehnosti si ni več opomogla. Leta 1956 sta se z možem preselila v Radovljico, kjer je Helena leta 1962 po dolgotrajni bolezni umrla, stara 80 let. Čudovita umetnost Helene Vurnik izhaja venomer iz secesije, v njej pa ves čas zveni životvorna polnost njenih misli in nadarjenosti, v kateri je gotovo našla svojo molitev in tolažbo.

Zadržna gospodarska banka v Ljubljani

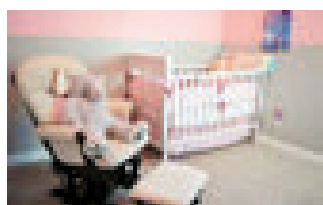

Mozaik nad vhodom v cerkev sv. Petra v Ljubljani

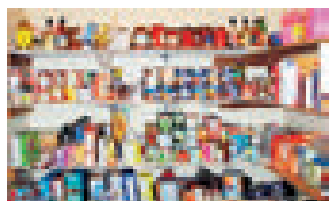
Naša hiša

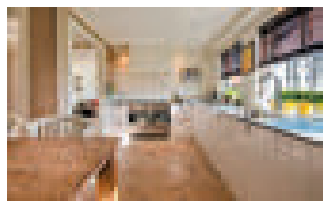
1

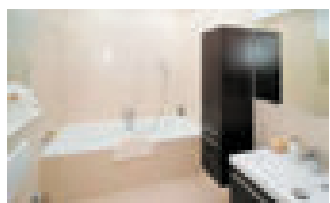
2

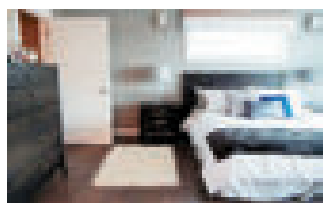
3

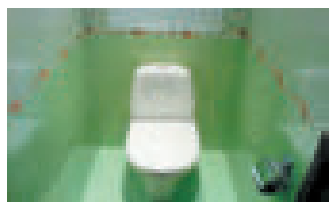
4

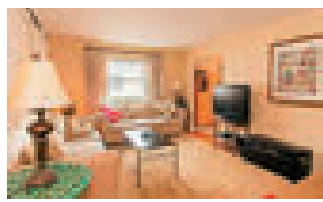
5

6

7

8

1. Kateri prostori so na sliki? Poišči ustrezno sličico.

- kuhinja
- kopalnica
- stranišče
- shramba
- dnevna soba
- garaža
- otročka soba
- spalnica

5. Ali poznate besede?

Kako se imenuje prostor, kjer se pere perilo?

- a) pomivalnica
- b) perilnica
- c) pralnica

Kako se imenuje prostor, kjer imamo peč za centralno kurjavo?

- a) pekarna
- b) kurilnica
- c) drvarnica

Kako se imenuje prostor, kjer so parkirana kolesa?

- a) kolesarnica
- b) parkirnica
- c) kolesnica

Kako se imenuje prostor v stavbi med streho in stropom najvišje etaže?

- a) nadstrešek
- b) podstrežje
- c) balkon

Kako se imenuje pokrit prostor za shranjevanje orodja, strojev ...?

- a) orodjarna
- b) lopa
- c) uta

Kako se imenuje prostor, v katerem se kaj izdeluje ali popravlja?

- a) delavnica
- b) izdelovalnica
- c) kabinet

2. Ustrezno dopolni opis prostorov v hiši.

- a) Spalnica je prostor, kjer _____. V njej je ponavadi _____, nočna omarica in garderobna omara, kjer imamo pospravljene _____.
- b) V kuhinji _____ in pripravljamo jedi. V večjih hišah imajo poleg kuhinje še _____, kjer se družijo in jejo zajtrke, _____, večerje ...
- c) Kopalnica je prostor, namenjen osebni higieni. V njej se _____, tuširamo ... Pogosto je v kopalnici tudi _____.

jedilnico
umivamo
spimo
stranišče
kuhamo
postelja
obleke
kosila

3. Poišči nedovršne in dovršne pare glagolom.

umivam se →	pripravim →
kupujem →	zaspim →
delam →	preberem →
skačem →	zagledam →
kuham →	stuširam se →
pečem →	oblečem se →
opazujem →	premislim →
odgovarjam →	podpišem se →
prodajam →	zagledam →

4. Poišči pare. Ali veš, kako se imenuje predmet na sliki?

1. KOPALNICA

2. KUHINJA

3. SPALNICA

4. GARAŽA

5. DNEVNA SOBA

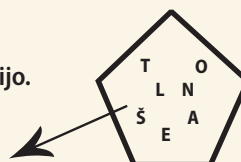
REŠITVE:

1. kuhinja = 4, kopalnica = 5, stranišče = 7, shramba = 3, dnevna soba = 8, garaža = 1, otroška soba = 2, spalnica = 6
2. a) Spalnica je prostor, kjer spimo. V njej je postelja, nočna omarica in garderobna omara, kjer imamo pospravljene obleke.
- b) V kuhinji kuhamo in pripravljamo jedi. V večjih hišah imajo poleg kuhinje še jedilnico, kjer se družijo in jejo zajtrke, kosila, večerje ...
- c) Kopalnica je prostor, namenjen osebni higieni. V njej se umivamo, tuširamo ... Pogosto je v kopalnici tudi stranišče.
3. umijem se, kupim, naredim, skočim, skuham, spečem, opazim, odgovorim, prodam pripravljam, spim, berem, gledam, tuširam se, oblačim se, premišljam, podpisujem se, gledam
4. 1. umivalnik, 2. štedilnik, 3. postelja, 4. avto, 5. fotelj
5. c, b, a, b, b, a

Igra za učenje jezika: **KDO STANUJE V HIŠICI**

Učitelj na tablo nariše hišico in vanjo zapiše črke. Črke se lahko tudi večkrat ponovijo. Iz črk, ki so razmetane v hišici, učenci sestavljajo besede. Besede zapišejo.

Besede: tla, šal, elan, šola, šale, ona, lan, Aleš

Premisleki

Nekdanji ravnatelj škofijske gimnazije Jože Mlakar na Časniku o novem vodstvu NSi

Če naj bi bil gospod Tonin, bodoči predsednik NSi, res jago-dni izbor te stranke, potem naj potegne drzno potezo, ki bi ga povzdignila ob bok najbolj prodornih mladih politikov v Evropi.

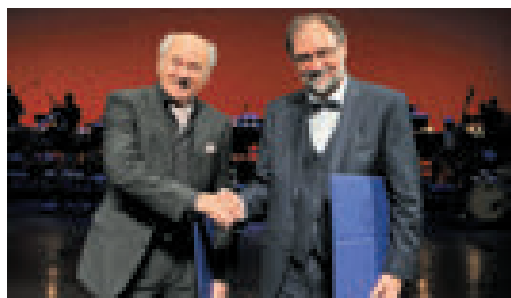
Opusti naj že davno preživelo in neuspešno metodo preračunavanja pred volitvami in pogledovanja na levo stran političnega spektra, če bo tam morebiti zanj kaj kruha v bodoči vladni koaliciji. Tega volivci ne marajo in hočemo jasnih stališč in trdne zaveze, da trenutno dvotretjinsko vladajočo politiko pošljemo v opozicijo, kjer bi si ohladila svoje vroče in prepotentne glave.

Odkrito povejmo, da se je barka Nove Slovenije po Bajukovi smrti bolj ali manj lahko pozibavala v lavorju vode. Nobene jeze in nobene afere si ni nakopala s strani tradicionalne slovenske levice. Nihče izmed vodilnih mož in žena v Novi Sloveniji ni bil (lažno) obdolžen za kakšne nečedne finančne pose. Njena retorika je bila vedno primerno obzirna in spravljiva. Tak je tudi povratni odnos javnih občil, ki jih usmerja vladajoča levica. Obziren in spravljiv. Kot košček sira, ki naj zvabi miško v nastavljeno past.

Prava in perspektivna politična poteza vodstva NSi bi bil poziv demokratičnim strankam k oblikovanju predvolilne koalicije. Seveda brez zamer in izključevanja. Saj za to gre! Za enotnost, ki naj Slovenijo reši težkega bremena totalitarizma in vseh njegovih posledic. Za kaj takega pa je potrebno precej poguma in odločnosti. Prav slednjega želimo gospodu Toninu. Tudi za to, da ga bomo v jeseni izvolili za predsednika naše stranke.

Novice

PODELITEV PREŠERNOVIH NAGRAD. Dve Prešernovi nagradi, največji državni priznanji s področja kulture in umetnosti, sta letos na predvečer slovenskega kulturnega praznika v Cankarjevem domu za svoj življenjski opus prejela pesnik, pisatelj, dramatik, esejist in prevajalec Boris A. Novak in dolgoletni vodja ljubljanskega baleta, pedagog, plesalec in koreograf Janez Mejač. Dobitniki nagrade Prešernovega sklada za pomembne umetniške dosežke v zadnjih dveh letih so snemalec Marko Brdar, igravec Matej Puc, dramatičarka Simona Semenič, koreografinja Valentina Turcu, fotograf Boris Gaberščik in umetnica Maja Smrekar.

Prešernova nagrajena Janez Mejač in Boris A. Novak, foto: delo.si

MENJAVE V VRHU NOVE SLOVENIJE. Dosedanja predsednica stranke NSi Ljudmila Novak je odstopila, svet stranke pa je na mesto vršilca dolžnosti

103-letni profesor in časnikar Vinko Lipovec v Reporterju o izgubi Trsta

Ko sem dal čez celo stran napis *Trst Jugoslaviji*, so mi srbski vojaki, ki so pribežali iz Jugoslavije, očitali, da hočem dati Trst Titovi Jugoslaviji. Dopovedoval sem jim, naj pozabijo na Tita, ker bo enkrat odšel, Trst pa bo ostal Sloveniji. Vedel sem, da priložnosti, da bi v sto letih končno izpeljali Zedinjeno Slovenijo iz stanja v letu 1848, zlepa ne bo več. Vedno se spomnim Župančičeve pesmi *O, kaj bo z vami mejniki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst?* Trst bi lahko dobili, saj je bil odvzet Italijanom. Bilo je ustanovljeno posebno ozemlje, ko pa je Tito začel streljati ameriška letala in hodil k Stalinu, je bilo izgubljeno. Zanj je bil najpomembnejši komunizem, Slovenija in Trst mu nista bila mar. Kar komunistični partiji zamerim, je to, da so to zapravili, to je njihova odgovornost. Naj prosijo narod odpuščanja, ne pa da se šopirijo z narodno osvoboditvijo.

Vrhovni sodnik Jan Zobec na lus info o stanju na vrhovnem sodišču

Vsak poskus, da bi se razmere na vrhovnem sodišču začele urejati v korist izpolnjevanja ustavne vloge najvišjega sodišča v državi, je že v kali in grobo zatrt. Tako tudi prvi korak v to smer, ko je predsednik vrhovnega sodišča eno od višjih sodnic pooblastil, naj v njegovem imenu zbere podatke o tem, kaj, kje in kako bi bilo treba začeti s čiščenjem »Avgijevoga hleva« in ko se je kolegica resno in predano lotila tega dela. Kon-

čalo se je hitro, grobo in povedno – povedno, kar razodeva, da se ključne sodno-upravno-politične odločitve sprejemajo neinstitucionalno, nepregledno in nekje, kamor pravo ne seže – v drobovju globoke države.

Državni sekretar Peter Pogačar v Večeru o zaposlovanju starejših

Že čez nekaj let bo v Sloveniji vsak četrty delavec starejši od 55 let, vprašanje pa je, ali smo na to pripravljeni. Za starejše delavce pri nas je značilno, da so težje zaposljivi, ker imajo nižjo in neformalno izobrazbo, imajo veliko spretnosti, vendar manj tistih, za katerimi je povpraševanje na trgu dela. Zakaj? Zato, ker se v teku kariere ni vlagalo v njihovo vseživljenjsko izobraževanje, in to moramo spremeniti. Večkrat me delodajalci vprašajo, zakaj pa naj bi mi dodatno usposabljali starejše delavce, bomo raje namesto njih zaposlili mlajše. Moj odgovor je jasen: mladih bo vedno manj. Podjetja se bodo zelo hitro soočila z izzivom, kako spremeniti in prilagoditi delovne procese starejšim delavcem, kako jih pritegniti, da bodo dlje ostali aktivni, in jih dodatno usposobiti z digitalnimi veščinami, ki so njihov največji manko v primerjavi z mladimi. Najpomembneje pa je, da spremenijo odnos do starejših zaposlenih in enkrat za vedno opravi-jo z mitom, da so starejši delavci manj produktivni. Lahko so še bolj produktivni, vendar morda na drugem ali prilagojenem delovnem mestu. Sicer pa je dobrega delavca, starega ali mladega, vedno mogoče dobiti z dobrimi pogoji dela, z dobrim odnosom do zaposlenih in dobro plačo.

predsednika imenoval Mateja Tonina. Podpredsednika stranke sta postala Marija Rogar in Valentin Hajdinjak, predsednik sveta pa Matjaž Trontelj. Tonin je novo odgovornost prevzel z vabilom na kavo vsem predsednikom večjih političnih strank.

SPROŽENI POSTOPKI ZA PRIZNANJE PALESTINE.

Ne glede na ugovore in argumente strokovnjakov za mednarodne odnose zunanji minister Karl Erjavec nadaljuje postopke, ki vodijo k slovenskemu priznanju Palestine. Marca ali aprila pričakuje obravnavo tega vprašanja na plenarni seji državnega zbora. Do priznanja v sedanjih okoliščinah je zadržan tudi predsednik države Borut Pahor.

NAGRADE JSKD ZAMEJCEM STOJANU KURETU, BOŽIDARJU TABAJU IN PETRI GRASSI.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) je 24. januarja na Ljubljanskem gradu podelil priznanja za dosežke na področju ljubiteljske kulture. Zlato plaketo za življenjsko delo je prejel tržaški dirigent Stojan Kuret, ki velja za enega najuspešnejših zborovskih dirigentov doma in v svetu. Srebrno plaketo JSKD je prejel Gorican Božidar Tabaj, žlahtni komedijant in neutrudni kulturni organizator Prosvetnega društva Štandrež. Letošnja prejemnica zlatega znaka JSKD pa je postala vsestranska tržaška glasbenica Petra Grassi, ki deluje kot dirigentka, pianistka, pevka in skladateljica.

UMRL ANTON DROBNIČ. V 90. letu starosti je v Ljubljani umrl pravnik in prvi generalni državni

tožilec demokratične Slovenije Anton Drobnič. Vrhovno državno tožilstvo RS je vodil v letih od 1990 do 1998, dolgo časa je bil tudi predsednik društva Nova Slovenska zaveza. Bil je borec za rehabilitacijo žrtev totalitarnega sodstva, oster kritik nekdanjega nedemokratičnega sistema, pokončen Slovenec in katoličan, na osnovi njegovih prizadevanj pa je bila razveljavljena in ustavljena sodba proti ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Pogrebno slovesnost je v polni cerkvi na ljubljanskih Žalah vodil novomeški škof Andrej Glavan.

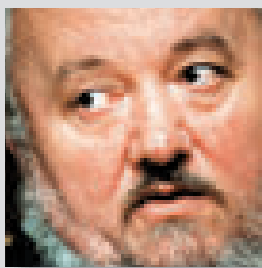

Nekdanji generalni tožilec Anton Drobnič

PRVI SODNI EPILOG VARČEVALCEV V ŠVICARSKIH FRANKIH. Višje sodišče je ugodilo zahtevku za ničnost posojilnih pogodb v tej valuti. Gre za prvi primer pravnomočne odločitve o ničnosti sklenjenih kreditnih poslov v Evropski uniji. Iz Združenja Frank so sporočili, da je s tem banki naložen izbris hipoteke in kreditogjemalecu vračilo razlike iz naslova kredita.

Je panika upravičena?

► Stane GRANDA

Parlamentarne volitve bodo v Sloveniji 3. junija. Čeprav je do njih razmeroma daleč, je državni zbor že paraliziran, saj se stranke vladne koalicije neusmiljeno spotikajo, njeni ministri pa medsebojno ponižujejo. Vzrok takemu ravnanju je v prepričanju, da bo stranka predsednika vlade na naslednjih volitvah poraženec. Prepričanje ni neutemeljeno, čeprav je neloogično. V Sloveniji od Janševe vlade v letih 2004–2008 ni bilo tako uspešnega gospodarstva. Žal je vladna večina pijana od vladanja in ignorira ter ponižuje državljane. Skrbi in podpira le tiste, ki že doslej prejema visoke plače, ostalim ne ponuja niti odpadkov. Najhujši udarec dobiva od vedno nezadovoljnih, večinoma alternativnih kulturnikov, ki so ji pripomogli prigrabiti oblast, ni pa jim dala denarja. Nehvaležnost bo večinsko stranko drago stala. Levica je prepričana, da ji zmaga ne more uiti. Najbolj se čutijo v prihodnjem sedlu bivši komunisti, ki vidijo glavnega tekmeča v nejasni stranki kamniškega župana, ki še nima ne programa ne imena ne parlamentarnih kandidatov. Spominja na prejšnjo zmagovalko sedanjega vladnega predsednika. Njena osrednja osebnost je kamniški župan Marjan Šarec, ki se je uveljavil na zadnjih predsedniških volitvah. Demokratično javnost moti njegov odnos do državljske vojne in povojnih pobojev ter naklonjenost, ki mu jo izkazujejo Kučanovi mediji. Vsekakor bi lahko, če bi ga dvomi v njegovo demokratičnost motili, to takoj razčistil, vendar mu ugaja z nejasnostjo špekulirati. Glede na nizko politično kulturo Slovencev, ki stranke zanima samo ob volitvah, sicer jo zanemarjajo, njegovi načrti niso brez osnove.

”

Nekdanja Peterletova stranka je nedavno zamenjala predsednico Novakovo, ki je stranko »obudila od mrtvih«. Zadnje čase jo je obsedlo, da bo prva na desnici. To je pravilno, toda za to ne sme videti glavne sovražnice v desni konkurenci, ampak mora pridobiti nove volivce.

Na desnici je panika. Levica lahko na prihodnjih volitvah dobi ustavno večino in bo začela spreminjati Slovenijo v neokomunistično državo. Strah ni neupravičen, saj je obstoj katoliških šol nedavno reševal predstavnik madžarske manjšine v parlamentu. Tudi ni skrivnost, da je program levice obračunavati s katoličani in slaviti nekdanjo komunistično oblast. Žal to desnice ne izuči in noče volilnega programa, da bi pritegnil volivce. Pravzaprav jih celo strašijo s svojimi zagovori nizkih plač in pokojnin. Volivci nočejo izdati svojega prepričanja in ne gredo na volitve, ker proti svojim ne bodo glasovali. Kdo bo glasoval le za večje pravice lastnikov kapitala, ki se požvižgajo, kako živi večina ljudi. Po povprečnih plačah postaja Slovenija država revežev. Samo za primer. Plače so štirikrat nižje kot v Nemčiji, hrana, bencin in elektrika pa enako ali še dražja!

Nekdanja Peterletova stranka je nedavno zamenjala predsednico Novakovo, ki je stranko »obudila od mrtvih«. Zadnje čase jo je obsedlo, da bo prva na desnici. To je pravilno, toda za to ne sme videti glavne sovražnice v desni konkurenci, ampak mora pridobiti nove volivce. Podobna je pripadnikom protestantskih sekt, ki pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani pridobivajo katoličane, namesto da bi neverne. Zameril se ji je Janša in sodelovanje z njegovo stranko, ki je prva na desnici, je pogojevala, če se mu ta odpove. Kot da bi šlo za zaljubljenost, česar politika ne pozna. Vsekakor ji slabo kaže, čeprav bi morala biti po vseh pravih prva, zmagovita. To je zato, ker noče biti krščanska, ampak je gospodarsko najbolj liberalna znotraj slovenskih strank. Gospodarski liberalizem in krščanstvo sta kot ogenj in voda. Tako se odtuja bistvu krščanske politike, kar je evropsko, ne pa slovensko! V letu, ko smo se spominjali stoletnice smrti Janeza Evangelista Kreka, bi morala najti svoje korenine, pa je gluha in slepa! Nekdaj velike SLS že dolgo ni v parlamentu. Novih desnih strank ni!

Dobri ekonomisti mečejo blato v zrak, dol pada zlato, naše desne stranke obvladajo obratno pot in zlato spreminjajo v blato. Nočejo misliti in delovati slovensko kot ob osamosvojitvi.

NOVA POLITIČNA STRANKA. Lista za Maribor se je preimenovala v Listo novinarja Bojana Požarja. Bojan Požar je poznan po svojem spletnem portalu Požareport. Za politično stranko se je odločil, ker je ob dogajanjih v zvezi z Magno videl, da na slabe stvari lahko opozarja, ne more pa jih spreminjati.

JUBILEJNI SVETOPISEMSKI MARATON. Na nedeljo Svetega pisma, ki je bila letos 27. januarja, se je pričel Svetopisemski maraton, ki pomeni neprekinjeno celotedensko branje Svetega pisma. Letošnji maraton je bil že deseti, dogodki, povezani z njim, pa so se odvijali v Antonovem domu na Viču v Ljubljani in po različnih župnijah v Sloveniji. Letošnje geslo Svetopisemskega maratona je bilo *Čujte in molite*.

NEZAKONITI POSLI V UKC LJUBLJANA. Računsko sodišče je ugotovilo, da je klinični center v letih 2014 in 2015 nezakonito nakupil skoraj za 70 milijonov evrov opreme. Predsednik sodišča Tomaž Vesel je povedal, da so revizijsko poročilo zaradi suma kaznivih dejanj in korupcije posredovali policiji.

ARBITRAŽNI SPORAZUM NA HRBTIH RIBIČEV. Težave zaradi neupoštevanja odločbe arbitražnega sodišča glede meje med Slovenijo in Hrvaško najbolj občutijo ribiči v Piranskem zalivu. Slovenskim ribičem, ki glede na omenjeno odločbo delajo v slovenskih vodah, hrvaške oblasti pošiljajo naloge za plačevanje kazni.

ŠPORT

SMUČANJE. Švicarsko mesto Lenzerheide je tik pred začetkom zimskih olimpijskih iger postreglo z dvojnimi slovenskimi stopničniki. Na alpski kombinaciji za svetovni pokal si je 26-letna Novogoričanka Ana Bucik po vrhunski vožnji slaloma prismočala svoje prve stopničke v svetovnem pokalu, dosegla je 3. mesto. Svoje prve stopničke v karieri pa je dočakala tudi 19-letna Meta Hrovat, ki je na veleslalomski tekmi v Lenzerheideju prav tako osvojila bronasto medaljo. Slovenski uspeh so dopolnile še Ana Drev, ki je bila 5., Tina Robnik 14. in Ana Bucik 26. Le nekaj dni po prvih osvojenih stopničkah je Meta Hrovat na mladinskem svetovnem prvenstvu v Davosu osvojila zlato odličje v slalomu in nato še srebrno v alpski kombinaciji.

Smučarka Meta Hrovat, mladinska svetovna prvakinja in podprvakinja, foto: delo.si

SMUČARSKI SKOKI. Na svetovnem prvenstvu v poletih v nemškem Oberstdorfu so se Jernej Damjan, Anže Semenič, Domen Pirc in Peter Pirc razveselili srebrne medalje oz. drugega ekipnega odličja za Slovenijo na svetovnih prvenstvih v poletih.

Slovenski orli s srebrnimi odličji, foto: žurnal24.si

Slovenske skakalke Urša Bogataj, Špela Rogelj, Ema Klincec in Nika Križnar so osvojile 2. mesto na ekipni tekmi za svetovni pokal na Japonskem.

Na tekmi svetovnega pokala v Zakopanah je v finalu s skokom 137,5 m z vso konkurenco pometel Anže Semenič, njegovo slavje pa je s 3. mestom dopolnil še Peter Pirc.

FUTSAL. Med 30. januarjem in 10. februarjem je Ljubljana gostila evropsko prvenstvo v dvoranskem nogometu. Slovenska reprezentanca je svoje nastope zaključila v četrtfinalu, kjer jo je z 2 : 0 premagala Rusija, aktualna evropska podprvakinja. Nova evropska prvakinja je postala reprezentanca Portugalske, ki je v razprodani dvorani Stožice porazila branilko naslova Španijo. Na 3. mesto se je uvrstila reprezentanca Rusije.

ROKOMET. Na 13. evropskem prvenstvu, ki je januarja potekalo na Hrvaškem, je slovenska rokometna reprezentanca osvojila 8. mesto. Rokometarji se niso uspeli uvrstiti v polfinale, saj so na tekmi proti reprezentanci Češke remizirali s 26 : 26 in tako ostali brez boja za višja mesta.

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE 2018. Od 9. do 25. februarja potekajo v Pjongčangu v Južni Koreji zimske olimpijske igre. Tja je odpotovalo 52 slovenskih športnikov in 19 športnic, kar je največja zimska odprava v zgodovini slovenskih nastopov na zimskih olimpijskih igrah.

 ANGLIJA

LONDON

V mesecu januarju 2018 se na pastoralnem področju naše misije razen slovenske svete maše za rojake iz Londona in okolice na drugo nedeljo v januarju, 14. januarja, ni kaj več dogajalo. Skozi ves mesec pa so bile v kapeli »Našega doma« redne dnevne in nedeljske slovenske maše, ki pa so imele bolj interni, hišni značaj – udeležba je namenjena predvsem stanovalcem Doma. Tako je bila v

preteklem mesecu januarju slovenska sv. maša v kapeli Doma v Londonu za vse rojake, ki bivajo v Londonu in okolici, kot je bilo to vedno v navadi. K maši je tokrat prišlo bolj malo ljudi, ki pa so radi še dolgo ostali v dnevnem prostoru (dnevni sobi) v medsebojnem pogovoru po končanem bogoslužju.

V mesecu februarju smo slovensko obhajali svečnico z blagoslovom sveč in se tako z zaključkom božičnega časa poslovili od lepih jaslīc, ki so krasile kapelo »Našega do-

ma«. Na dan sv. Blaža tudi pri nas ni manjkalo blagoslov grla in prošnja za varstvo pred različnimi boleznimi.

Še pred pepelnico sredo, 14. februarja, je bil pripravljen in razposlan na naslovnike, slovenske rojake na Otoku, župnijski list »Bogoslužna sporočila Slovincem v Veliki Britaniji«, ki je namenjen našim rojakom v Angliji in Walesu za postni in velikonočni čas. Tokrat naša župnijska sporočila vsebujejo na prvi strani razmislek o postu. Na drugi strani je predstavljena postna po-

stava in spored bogoslužja v postnem in velikonočnem času. Na tretji strani je predstavljen v besedi in sliki veliki teden Gospodovega trpljenja in vstajenja. Na četrti (zadnji) strani pa je še poseben poudarek na vstajenskem prazniku pri nas Slovincih. Temu sledi še praznično voščilo.

Po vsaki maši v »Našem domu« v Londonu vedno sledi družabno srečanje v dnevni sobi Doma, kjer se naši rojaki radi srečujejo.

S. Cikanek

 BENELUKS

Januarska srečanja slovenskih skupnosti v Beneluxu, svečnica v Haagu na Nizozemskem
Z zaupanjem v novo leto, maša in slovenske koline v Luksemburgu

V soboto, 20. januarja, smo se v Luksemburgu srečali pri mesečni maši, po kateri so sledile domače slovenske koline v počastitev godu sv. Antona Puščavnika. Številni otroci so z zanimanjem spoznavali slovensko kulinariko, tudi starši so radi segli po domačih zimskih dobrotah. Po dru-

Koline v Haagu na Nizozemskem

Le kaj se skriva v krvavicah, so se spraševali otroci v Luksemburgu.

ženju je sledilo še srečanje zakonske skupine, tokrat pri družini Puc.

Prva družinska maša v Bruslju, kratek koncert in koline

V Bruslju smo se v nedeljo, 21. januarja, imeli prav lepo. Bila je najprej prva družinska maša v novem letu, nato kratek koncert slovenskega godalnega kvarteta iz Bruslja Adria, nato pa, kot se spodobi, domače koline ob prazniku sv. Antona Puščavnika, župnikovega zavetnika. Koline so pripotovale iz Slovenije, se nato v soboto, 13. januarja, v manjšem deležu znašle v Eisdnu (Maasmechelen-Flandrija), v soboto, 20. januarja, pa tudi v Luksemburgu. Kar je naše, je dobro! Dobro pa je predvsem, ko se sestre in bra-

tje družijo, se skupaj poveselejo in slavijo Najvišjega.

Praznik luči v Rijswijku – Haag, na Nizozemskem

Sobotno večerno mašo smo 3. februarja združili z obredom sveč, ki jih blagoslovimo na svečnico. Po lepo doživeti družinski maši smo nadaljevali ob skupni mizi, tokrat ob slovenskih kolinah. Prav lušno smo prepevali in imeli čudovit večer. Hvala Metki Murko, ki nas tako lepo povezuje in Keimpetu, ki nas rad poslika.

dr. Zvone Štrubelj

Slovenska skupnost v Luksemburgu – družinska maša in koline

Godalni kvartet Adria je popestril družinsko mašo s kratkim koncertom.

Obred svečnice v Rijswijku, v Haagu na Nizozemskem

FRANCIJA

FREYMING-MERLEBACH-PARIZ

7. januarja smo si na celodnevem srečanju v Merlebachu izmenjali voščila ob vstopu v novo leto 2018. Družinsko občutje na slovenski misiji omogoča pristrčna srečanja, ki so često nadgrajena z obhajanjem rojstnega dne, godu ali preprosto tradicijo ob treh kraljih, ko se v jabolčno ali marcipanovo pito skrrije manjšo figurico iz sintetične ali porcelanaste mase, nekoč pa je bilo to zrno fižola. Oseba, ki dobi pod zob ta skriti »zaklad«, je kralj ali kraljica dneva. Tako je ta prijetna usoda doletela tudi najmlajšega med udeleženci, to je Maxenca Baudena in prav tako gospo Valerijo Bregar. Papirnata krona krasi tudi njuni glavi na fotografiji.

V pobožni dobi sva gospa Jožica Curk in župnik Jože Kamin obiskala večji del naših ostarelih in bolnih po domovih in hišah. Čeprav fizično niso več v naši sredi, smo z njimi v duhu in molitvi povezani. Gospa Viktorija Wudel iz Cité Belle Roche je teden dni po najinem obisku odšla v večnost. O njej bo pisala gospa Jožica v prihodnji številki. Gospod Alojz Vretič ostaja še vedno pogumen in veder, kljub temu da ga telesne moči zapuščajo. Obujali smo spomine

Gospod Anton Šinkovec je pogumno praznoval svoj 85. rojstni dan.

na vso njegovo prehojeno življenjsko pot, na življenje v družini in misiji ter močne trenutke, ki smo jih preživeli ob gospe Isler, veliki dobrotnici pokojnega msgr. Stanka Grimsa, kakor tudi čase, ko je bila pomoči potrebna ob začetku novih nastankov v Merlebachu. Na domu v Langenbergu smo obiskali tudi našega zvestega rojaka Antona Šinkovca, ki je tudi pred kratkim obhajal svoj 85. rojstni dan. Z veseljem sva potrkala na njegova vrata, ki nama jih je široko odprl in bil vidno vesel najinega obiska. Poleg tega, da je bil dolga leta zastavonoša pri slovenskem društvu Jadran v Merlebachu, je bil tudi redni član in nedeljski obiskovalec svete maše v času, ko je njegova soproga Milka lepo prepevala pri pevskem zboru, a tudi pozneje. Z gospodom Markom Sajevcem je bil

Študijsko zasedanje v veliki avli francoske škofovske konference v Parizu

vedno zvest pri peki prašičev na raznju na dvorišču naše misije za vsak prvi maj, ko smo gostili naše romarje, ki so prihajali od vsepovsod, da preživijo dan ob brezjanski Mariji v Habsterdicku kakor tudi v Merlebachu. Številna družina ga je ob obhajanju tega praznika lepo obdala na svojem domu in novi televizor, ki so mu ga kupili za rojstni dan, ostaja v času, ko gre njegovo zdravje na bolje, okno v svet. Želimo si, da bi bil čim prej ponovno med nami in veselili bomo njegove navzočnosti ka-

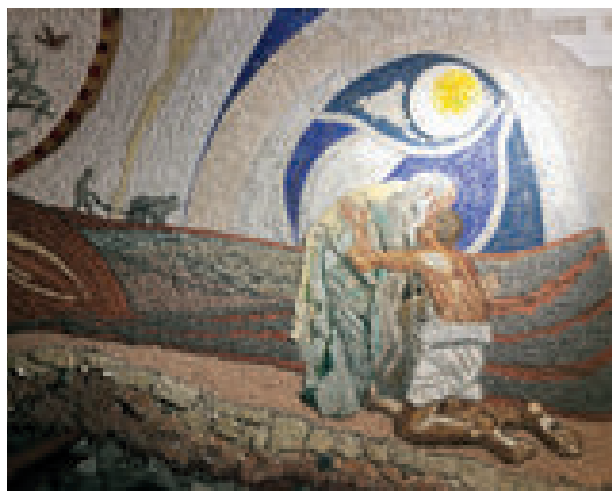
kor tudi ponovne navzočnosti vseh naših preizkušanih bratov in sester, ki jih v teh dneh, ko vam pišem, ni malo po bolnišnicah in domovih.

V soboto, 13. januarja, smo se ob 19. uri zbrali v nekdanji rudniški dvorani Puits Vouters v Merlebachu na povabilo društva Jadran, ki je priredilo družinsko srečanje, ki ima vsako leto lep uspeh. Letos so morali že sredi decembra zaključiti s prijavi, ker nas je bilo kar 407 v nabito polni dvorani. Skozi ves večer so nas spremljale projekcije prehojene društvene poti v povezavi z našo misijo v času, ko nas je obiskal minister Žmavc, ki je tudi v našo kapelo vsadil sedem kamnov, ki jih je prinesel iz doline Trente. Župan Pierre Lang je v daljšem nagovoru še posebno izpostavil delavnost naših slovenskih rojakov in vzorno sodelovanje na vseh področjih, kar nas je še posebno spodbudilo za nadaljnje sodelovanje in delovanje na širšem področju Lorene.

18. januarja smo imeli študijski dan na temo letošnje poslanice papeža Franciška za dan migrantov in pribežnikov. Iz celotne Francije se nas je zbralo 122 pod streho francoske škofovske konference v Parizu. V veliki podzemni avli smo sledili štirim okroglim mizam, pri katerih je vsakokrat sodelovalo šestnajst strokovnjakov, ki so iz različnih področij osvetlili papeževo poslanico in soočili besedilo in glagole s položajem na francoskem ozemlju. Na programu so bili od 9.30 do 11. ure: Nicole Jeammet, psihopatologinja iz centra Sèvres, Véronique Margron op., predsednica CORREF in moralna teologinja, Nicolas Oudot, delegat za pastoralo migrantov škofije Besançon. Od 11.30 do 13 h Gérard Billon, bibliclist, predavatelj na katoličkem inštitutu v Parizu in glavni

Na dan svetih treh kraljev sta bila v Merlebachu enodnevna kraljica Valerija Bregar in mlajši kralj Maxence Bauden.

Novi mozaik izgubljenega sina v slovenski kapeli sv. Jožefa v Merlebachu

V soboto, 13. januarja, je društvo Jadran v rudniški dvorani v Merlebachu priredilo družinski večer s 407 obiskovalci.

19. januarja je bil Bruno s finančnim ekspertom v četrtem nadstropju in delegat v kletnih prostorih velike avle.

urednik zvezkov Cahiers Evangile. Violaine Husson, odgovorna za vprašanja obvarovanja pri CIMADE, Claude Sirven, duhovnik Mission de France, nekdanji policijski komisar in svetovalec na notranjem ministrstvu. Od 14.30 do 16 h Elena Lasida, dr. teologije in ekonomije, profesorica na katoliškem inštitutu v Parizu, Sylvie Bukhari De Pontual, predsednica CCFD Terr Solidaire, Céline Schmitt, odgovorna za stike z javnostjo pri

HCR, odgovorna za Refugee Food Festival, Louis Martin, soustanovitelj Refugee Food Festivala. Od 16.30 do 18 h so nastopili Jérôme Parrin, član skupine svetega Vincencija Pavelskega župnije svete Rozalije v Parizu. Brat Hervé iz taizejske skupnosti ter Mathieu Lefevre, soustanovitelj pobjude More in Common.

Če je v pozdravnem nagovoru spregovoril generalni tajnik francoske škofovske konference, je ob za-

ključku delovnega dne spregovoril pomožni pariški škof Denis Jachiet, član škofovske konference pri vesoljnem poslanstvu Cerkve z odgovornostjo za pastoralo migrantov. Bogat in natrpan dan se je za delegate zaključil na prvi dan. Ostali so nadaljevali zasedanje še v soboto, 19. januarja, na dan, ko sem se odpeljal do slovenske skupnosti v Méricourtu in nato zvečer po slovesni maši in prijateljskem srečanju nadaljeval in

prevozil še 450 km do Merlebacha, kjer sem v nedeljo zjutraj ponovno maševal v domači župniji v Merlebachu. V ponedeljek smo bili na dekanijskem sestanku, ki se je odvijal v Cité Belle Roche, soočeni z novimi pastoralnimi odgovornostmi in teritorialnimi spremembami, ki nas bodo doletele s prvim oktobrom s strani škofije Metz. Dodatno delo tudi za slovensko skupnost.

delegat Jože Kamin

HRVAŠKA

PULJ

December 2017 v Pulju

Prvi dan v decembru smo pričeli s Slovenskim večerom. Vedno se ga veselimo, saj tako za par ur pozabimo obveznosti, ki jih je decembra doma in v društvu nešteto. Našo Galerijo smo povsem napolnili. Najprej smo si ogledali dramsko igro Karamustra. Naša predsednica Danica Avbelj nas z organizacijo večera vedno presepeča. Društvo je poskrbelo za hrano in pijačo. Prisotni so prinesli samo dobro voljo. Za to je poskrbel tudi trio iz Buzeta ter s poskočnimi melodijami številne privabil na plesišče. To je bilo skoraj nujno po zaužitih slovenskih dobrotah. Hvala članicam društva zdravo življenje, kulinarike in tebi, Danica. Preživeli smo nekaj prijetnih uric.

Spomini so pomemben del našega vsakdana, nas bogatijo in osrečujejo. Mesec december je vedno obarvan z veseljem in posebnim mirom, ki ga naznanja adventni čas. Pomen adventa je zelo globok in prav to smo obeležili Slovenci v Pulju že drugo leto zapored. Omenili smo že, da se je SKD Istra Pulj z adventnim vencem zapisalo v zgodovino Pulja. Slovensko kulturno društvo je v sodelovanju z izjemnimi rokodelci in obrtniki že lansko leto izdelalo ogrodje venca s stiliziranimi svečami in premerom treh metrov. Za pletenje in okrasitev venca so poskrbele članice kreativne

delavnice. Postavili smo ga v osrčje Pulja na fontano pri trgovini Müller. Vsako nedeljo je ob njem nastopala druga manjšina.

Otvoritev je bila seveda naša in zelo slovesna. Kljub mrazu se je zbralo dosti ljudi, tudi turistov in mimoidočih ni manjkalo. Sledil je blagoslov adventnega venca. Blagoslovil ga je katedralni župnik Rikardo Lekaj, sledil je prižig prve sveče (ki pomeni upanje), nato je predsednica društva prisrčno pozdravila vse prisotne. Opisala je pomen adventnega venca in se pridružila mešanemu pevskeemu zboru Encijan Slovenskega kulturnega društva. Že tako praznično vzdušje so popestrile adventno-božične pesmi zbora pod okriljem umetniške vodje Paole Stermotič. Dobili smo zaslužen aplavz. To praznično vzdušje se je ponavljalo vse adventne nedelje z nastopi ostalih manjšin.

Tudi letos je Dedek Mraz v decembru obiskal otroke društva. Učenci slovenskega pouka so pripravili nastop. Poleg sladkarij je Dedek Mraz podaril vsakemu otroku dvojezično slikanico in se z njimi pogovarjal dvojezično.

Božični koncerti

V pričakovanju božiča je mešani pevski zbor Encijan izvedel tri koncerte. Vsako leto razveselimo varovance doma za ostarele občane A.

Prva adventna nedelja v Pulju

Štiglic. Tudi letos je bilo tako. 19. decembra smo pri njih ob napolnjeni dvorani izvedli celovečerni božični koncert. Varovanci doma in vodstvo so nam bili zelo hvaležni, mi pa zadovoljni ob pogledu na srečne in zadovoljne obraze. Naznanili smo bližajoči se božič, ki z rojstvom Odršenika prinaša luč upanja, veselja ter spominov na preživeta leta doma pri svojcih.

Že so potekale priprave in intenzivne vaje za božični koncert v Pulju, ki je bil 26. decembra. Ponovno se je potrdilo, da imamo nešteto zvestih poslušalcev. V prelepi cerkvi sv. Antona, enkratno okrašeni, so vabile jaslice na ogled – in postanek ter čas za razmislek v tišini! Že pred koncertom je bila cerkev povsem napolnjena, mnogi so se morali zadovoljiti s stojišči. Vse se je odvijalo v pričakovanju božiča.

Pričeli smo s koralom Puer Natus, nato s prižganimi svečami stopili na oder in v štirih jezikih zapeli Sveto noč. Sledile so božične pesmi v slovenskem in hrvaškem jeziku, duhovne skladbe Schuberta, Vivaldija, Caccinija. Težko je povedati, kje smo bili najbolj uspešni. Ave Maria, Zum Sanctus, Amazing Grace, Aleluja ali Gloria. Prof. Sandro Vešligaj na klavirju in Srečko Savretič na violini sta doživeto izvedla You raise me up. Gostja Marinella Marič je odpela I will always love you. Gost iz Meksika, izvrsten kitarist Alejandro Cordova, je imel dve točki. Pri A la nanita nana je spremljal zbor. Imeli smo tudi otroški zborček osnovne šole Vidikovac. Skupaj smo zapeli Bijeli božič.

Večer je povezoval predsednik zbora Branko Velimirovič. Predsednica slovenskega društva Danica Avbelj se je zahvalila za številni obisk na-

Božični koncert Encijana v cerkvi sv. Jurija

Nastop Encijana skupaj s folklornim društvom Bled

šega koncerta, vsem zaželela blagoslovljene božične praznike ter sreče, zdravja, ljubezni in razumevanja v letu 2018. Aranžma koncerta je kot vedno pripravila naša neutrudna umetniška vodja prof. Paola Stermotič. Hvala ti za ves trud z nami vsemi, draga Paola! Konec bogatega programa smo zaključili s tradicionalnim Jingle bells s kopicami! Aplavzu ni bilo konca, pred nami pa še en izziv, že čez dva dni božični koncert v Sloveniji.

Bili smo utrujeni od vseh aktivnosti v decembru. A smo se dobro razpoloženi 28. decembra ob 11. uri odpeljali iz Pulja v našo lepo Slovenijo. Vsaj polovica zboru je hrvaško govorečih, a so se z nami veselili kot otroci, ki zagledajo po dolgem času sneg. Naš končni cilj je bil Bled, poz-

dravili so nas zasneženi Julijci. Namestili smo se v hotelu Krek, ki je 4 km oddaljen od Bleda. Ob 16.30 je že bila tonska vaja v gorjanski cerkvi sv. Jurija. Ob vstopu v božično okrašeno cerkev in lepem sprejemu gospoda župnika Braneta Zadnika se je razvilo posebno zaupanje med umetniško vodjo Encijana in zborom. Ob 18. uri smo s petjem spremljali sv. mašo, ob lepi pridigi in najavi župnika za celovečerni božični koncert z mešanim pevskim zborom Encijan Slovenskega društva iz Pulja s pričetkom ob 19. uri. Za spremljavo – petje pri sv. maši, ki se je razlegalo s kora, smo dobili od župljanov zaslužen aplavz. Pri koncertu smo nastopali med glavnim oltarjem in lepo postavljenimi jaslicami. Program koncerta je bil isti kot v

Pulju, a brez gostov. Na klavirju in orglah naš prof. Sandro Vešligaj, instrumentalna spremljava Srečko Savretič – violina, Alen Belulo – kitara in mandolina, Tomo Divič – bas kitara. Večer je povezoval naš predsednik zboru, predsednica društva Danica Avbelj se je zahvalila prisotnim za obisk z najboljšimi željami za leto 2018.

Po koncertu nas je župnik povabil v župnišče, kjer smo se segreli ter okrepčali z jedačo in pijačo. Dobri volji in petju ni bilo konca. Večer smo zaključili s sprehodom ob Blejskem jezeru.

Naslednji dan, 29. decembra, smo si ogledali Zatrnik (kjer je bilo pri Jagru kosilo), Roblek, Pokljuko in Bled.

Ob 20 h smo kot edini zbor nastopali v Festivalni dvorani na Bledu na

prireditvi folklornih skupin Po domače. Zapeli smo tri pesmi. Na koncu smo veselo zapeli in zaplesali Na Golici skupaj z domačini. Prireditev nam bo ostala v lepem spominu.

Seveda so pred nami nove naloge za leto 2018. Bog daj, da bi jih vsi lahko opravili. Naj zaključim z mislijo o dragocenosti življenja, polnega zdravja, radosti, solidarnosti ter spoštovanja drug do drugega. Dragi rojaki po svetu, največ, kar lahko podarimo drug drugemu, je topla in prijazna slovenska beseda ali slovenska pesem, ki jo gojimo in negujemo. Na ta način bogatimo spomin na domovino in njene lepote. Naj vas v letu, ki se je pričelo, spremlja samo dobro.

Ivanka Koletnik

Puležani uživajo na snegu na Pokljuki.

Vokalna skupina Mezzo v cerkvi sv. Frančiška v Pulju

NEMČIJA

AUGSBURG

ULM

Zlata poroka zakoncev Galič

Letos, na praznik Gospodovega razglasenja, 6. januarja, je minilo okroglih petdeset let, odkar sta si Alojzija in Drago Galič obljubila medsebojno zvestobo za vse življenje. Drago se je rodil 3. oktobra 1939 v vasi Žarovnica, na hrvaški strani, nedaleč od Ptuja, Alojzija pa 31. maja 1944 na slovenski strani v kraju Bodislavci, ki leži nekako na

sredini med Ljutomerom in Ptujem. Spoznala sta se v Mariboru 1964, kjer sta bila zaposlena. Mnogo mladih je v tistih letih odhajalo v tujino za boljšim zaslužkom. Tudi Drago se je leta 1965 podal v Nemčijo ter čez dve leti za njim tudi Alojzija. V Ulmu sta našla zaposlitev in si po poroki, 6. januarja 1968, uredila svoj dom. Kmalu sta se razveselila hčerke, nato pa še sina. Danes, po toliko letih, z veseljem povesta, da sta postala dedek in babica dvema vnukoma in dvema vnukinjama. Praznik zlate poroke sta slavljenca obeležila v

nedeljo, 7. januarja 2018, v cerkvi Heilig Geist v Ulmu. Slovesno mašo je vodil domači župnik Roman. Z izbranimi besedami v slovenskem in nemškem jeziku, s pesmimi in kitaro v roki je dogajanje v cerkvi skušal narediti čim bolj pestro. Zlatoporočnica sta dobila za spomin velik rožni venec, da bi ju spominjal na skupno prehojeno pot, in ob pogledu nanj opominjal, naj še naprej tako kot do sedaj gradita svoje življenje na temelju krščanskih vrednot. Po maši se je praznovanje nadaljevalo v župnijski dvorani. K

bogato pogrnjeni mizi so bili povabljeni poleg gostov prav vsi, ki so to nedeljo prišli k maši. Nihče ni ostal lačen ali žejen. V lepem sproščnem vzdušju so urice nedeljskega popoldneva kar prehitro minevale. Mnogi so zlatoporočencema v obliki krajših ali daljših recitacij izrekli voščila in vsak je po svojih močeh prispeval k petju narodnih pesmi ob spremljavi harmonike. Ko se je nagnil dan proti večeru, je vsak odhajal domov poln lepih vtisov od praznovanja zlate poroke zakoncev Galič.

R. K.

Slavljenca v cerkvi s svojimi gosti

Zlata Galiča pozorno poslušata voščila.

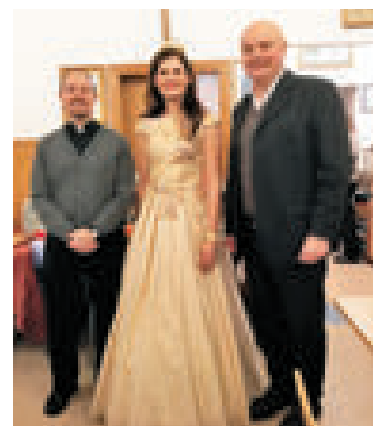

BERLIN

V Aslu je vedno lepo. Tokrat smo začeli naša srečanja kar na novoletni dan, polni veselja in zaupanja v še na mnoga srečanja, ki nas povezujejo in bogatijo. Tudi v Berlinu se redno srečujemo pri maši in po njej, imamo pa tudi verouk za prvoobhajance. Veseli smo vsakega obiska, še posebej pa tradicionalno za zeleni teden v Berlinu obiska ministra in podpredsednika slovenske vlade Dejana Židana, katerega je pospremil z delegacijo veleposlanik Franc But. Z ministrom so prišli vinska kraljica Katarina, čebelarji, predstavniki

Minister Dejan Židan in veleposlanik Franc But na obisku v naši misiji

Vinska kraljica Katarina v družbi prelata dr. Mitja Leskovarja in župnika Dorija

turističnih kmetij in z ministrstva. Bil je lep sprejem ob domači hrani in pijači.

Gospod veleposlanik Franc But je z ženo Darjo pogostil našo skupnost.

Oporni pevec Aljaž je popestril mašo in druženje.

Vera Gabor je praznovala svoj god v družbi ministra Dejana Židana.

Gospod veleposlanik Franc But je z ženo Darjo pogostil našo skupnost.

Znana peka Christa in Kurt Berning pri nas na obisku

HAMBURG

Leto 2018 nas je presenetilo s tipičnim hamburškim mokrim vremenom, tako da smo težko pričakovali drugo januarsko nedeljo in naše srečanje. Ker smo bili še v božičnem času, smo pri sv. maši prisluhnili božični zgodbi. G. Dori nam je v svoji pridigi prikazal pomen božiča – Jezusovega rojstva – vlogo angelov in pastirjev ob novorojenem detetu in modrost sv. treh kraljev, ki so se s svojimi darili napotili v Betlehem. Po obredu, ki smo ga spremljali z božičnim petjem, smo se zbrali v naših prostorih in proslavili naše slavljenke. Rojstne dneve so praznovali: Siglinde Magerl, Tatjana Scholmeyer, Stefan Barbarič in naš »zabavni minister« Marjan Jurič. Marjan je pravi humorist, vedno dobre volje in vedno ima na zalogi kakšno duhovito in tudi nagajivo zgodbo. Mnogo je potoval po svetu, tako ga je delovna pot zanesla za nekaj let v Libijo, od tam pa v Nemško demokratično

republiko. Po združitvi obeh delov Nemčije se je preselil v Hamburg. Tu je tudi spoznal svojo ženo Liane in si skupaj z njo ustvaril svoje bivališče. Oba pa se rada zadržujeta tudi v Sloveniji, kjer preživljata večino poletja. Vsem slavljenecem želimo zdravja in zadovoljstva.

V ponedeljek smo se po zajtrku zbrali na glavni postaji in se napotili na naš letni nakup v Outlet v Neumünstru. Januar je čas zimskih

razprodaj in marsikaj se lahko dobi po nižjih cenah. V dokumentih se mesto omenja že leta 1127; leži ob mali reki Schwade, približno od leta 1500 naprej so se tu naselili menihi, med drugim so zajezili reko in se ukvarjali z ribolovom. Pozneje je v kraju, ki še ni imel statusa mesta, nastala tekstilna in usnjarska industrija in vse do leta 1948 se v arhivih omenja tedenski trg »Janeza Krstnika«, v novejšem času pa se trg

odvija enkrat letno, in sicer na dan Janeza Krstnika. Neumünster ima močno katoliško dejavnost. Caritas se zelo zavzema za socialno šibke prebivalce. Njegov moto se glasi »Revščino videti in pomagati«, kajti mnogo ljudi prihaja iz metropolske pokrajine Hamburga (kamor spada tudi Neumünster) na obrobje mesta zaradi visokih najemnin in pomanjkanja stanovanj.

Vera Šeme

ESSEN

V dnevih, ko se pripravljajo teksti za novo številko Naše luči, je naš župnik Lojze Rajk dejansko »na bolniški«, ker je imel v torek, 30. januarja, operacijo – kilo v dimljah (Leistenbruch). Operacija je dobro uspela. Bolečine po operaciji niso prehude. Rana se lepo celi – brez zapletov.

Imel sem kar nekaj srečnih naključij. Operacija je bila v Marienhospital, ki je kar na drugi strani ulice, kjer stanujem. Naročen sem bil že ob 6.30. Seveda sem pogrešal svojo priljubljeno jutranjo belo kavo – kavno mešanico, ki se v Sloveniji dobi v trgovini Hofer. Mnogi ste bili že na kakšni operaciji ali celo več ste jih imeli in veste, da je pred narkozo treba biti popolnoma tešč. Zame je to bila v življenju prva operacija in prva narkoza.

Zjutraj sem dobil sobo, ki mi je bila dodeljena za nekaj dni. V sobi je tudi majhna omara, kamor sem zložil svojo »civilno« obleko. Nekaj potrebščin pa je bilo kar v kovčku pod mizo ob oknu.

Odpeljali so me v sobo za anestezijo. Okrog devetih sem kar hitro zaspal. Potem se ne spominjam ničesar več. Ob enajstih sem se prebudil v

svoji sobi. Nekaj ur nisem smel vstati. Smel sem piti vodo, ki je bila na voljo na mizici. Prvo hrano pa sem dobil šele enkrat po 17. uri.

Dobival sem majhne »napitke« proti bolečinam. Tudi moja običajna dnevna zdravila so mi dajali, dokler sem bil v bolnišnici. Tudi injekcije proti trombozi. Sem se kar prepustil skrbi zdravstvenega osebja. Zdravnik je bil zadovoljen z izgledom rane, skozi katero je bil opravljen poseg. Pomembno je bilo, da ni bilo nobenega vnetja. Že v sredo so mi rekli, da bom naslednji dan smel

Župnik Lojze prvič v življenju leži po operaciji v bolnišnici v Altenessnu.

Martinovanje 2017 v Altenessnu (arhiv)

zapustiti bolnišnico. To je bila zame kar lepa novica. V četrtek zjutraj je bila zdravnikova vizita. Zamenjali so obliž. Odstranili so drenažno cevko. Tako sem bil varno »zalepljen« za odhod v dnevno življenje ... Seveda še ne bi mogel »skakati čez planke«, saj sem le čutil, da so pred kratkim nekaj »šarili« v mojem telesu.

Nekaj dni, morda celo tednov, bo potrebna določena previdnost. Premikanje mora biti mirno. Vožnja avtomobila je odsvetovana, nekaj časa celo prepovedana. Potreboval bom torej dobre ljudi, ki me bodo pripravljani prepeljati na določen cilj. Kdo je pripravljen?

Zaradi teh razlogov so v naši prostorni župniji odpovedane slovenske

maše na »podružnicah« skoraj do konca februarja. Razen prvo nedeljo pa so sv. maše v Altenessnu. Zadnji konec tedna v februarju bomo poskusili spet z rednimi mašami.

Dragi rojaki – naši farani. Morda se vam bo tale članek zdel res svoje vrste. Trenutno nimam na voljo drugih novic. Preberite pa še enkrat, kar sem glede priprave člankov za Našo luč napisal v februarški številki. Če se bo kdo odzval na mojo prošnjo, bodo v prihodnje članki pestri in zanimivi, ker jih bomo pripravljali skupaj.

S postom, molitvijo in dobrimi deli se lepo pripravljajmo na praznik Gospodovega vstajenja.

Lojze Rajk

FRANKFURT

Pobožni januarski čas je v naši skupnosti mineval že s pogledom na začetek februarja. Na svečnico smo imeli mašo zaradi prostora nekoliko bolj zgodaj kot doslej, popoldne ob štirih. Seveda ta ura ni bila primerna za mlajše zaposlene in otroke, ki so bili še v šoli ali na poti domov. A vseeno se nas je le nekaj zbralo k tej praznični maši z blagoslovom sveč ter podelitvi blagoslova sv. Blaža. Pogled na prvo februarско nedeljo so imeli nekoliko bolj uprt tudi učiteljica Natalija, ki je pripravljala učence za Prešernovo proslavo, ter župnik Martin in člani župnijskega sveta ob pripravah na to praznovanja. Z druge strani pa je bila ta nedelja, 4. februarja, dosti bolj naporna za naše goste ob praznovanju sloven-

skega kulturnega praznika v Frankfurtu, za Duhovniški oktet Oremus iz Slovenije z njihovo umetniško vodjo profesorico Damijano Božič-Močnik, saj so potovali v ne ravno najlepšem vremenu. V soboto so gostovali v Stuttgartu, v nedeljo pri nas, potem pa ponoči potovali nazaj v domovino. Zelo lepo število, osemdeset, se nas je zbralo k nedeljski maši, pri kateri so prepevali duhovniki tega okteta, po evangeliju pa nas je nagovoril radovljiški župnik in dekan Andrej Župan. Z lepim in bogatim petjem so seveda nagovorili vse v dvorani tako z bogoslužnimi kakor domovinskimi pesmimi. Vse pa nas je nagovoril domači župnik Martin Retelj s sledečimi besedami:

»Spoštovani gostje, spoštovani vsi, ki ste se odzvali vabilu k praznovanju slovenskega kulturnega praznika!

Skupina otrok med nastopom ob Prešernovi proslavi

Smo na začetku leta 2018, ki je v kulturnem območju slovenstva posvečeno zlasti Ivanu Cankarju (1876–1918), pesniku, dramatik in pisatelju ob 100-letnici njegove smrti.

Pa naj začnem z dogodkom izpred dobrih deset let nazaj. V nekem manjšem slovenskem kraju so postavili spomenik izgnancem druge svetovne vojne. Dan pred otvoritvijo spomenika si

Pogled na del dvorane med prireditvijo, v ozadju oktet Oremus

Predsednica župnijskega sveta Helena Žmavc je na začetku pozdravila vse navzoče.

Župnik Martin med slavnostnim nagovorom

Ti trije junaki recitirajo Župančičevega Cicibana.

Šopek za profesorico Damijano Božič-Močnik

Knjiga o Frankfurtu in še nekaj zraven pa za pevce Oremusa

ga je ogledala tudi predsednica Društva izgnancev Slovenije, a jo je napis na spomeniku 'Mati, domovina, Bog' tako močno zmotil, da ni dovolila slovesnosti otvoritve, dokler tega napis niso odstranili. Utemeljevala je to zahtevo z ideološkim prepričanjem, češ da so bile te besede v času medvojne revolucije vodilo protirevolucionarne strani. Uspelo pa je le ohraniti nekoliko prirejene besede iz 84. psalma: 'Celo lastovka si najde dom, gnezdo za svoje mladiče pri tvojem oltarju, moj Gospod in moj Bog! Omenjena oseba naj bi bila sicer po izobrazbi pedagoginja, pa kakor da ne bi nikoli slišala za pesnika in skladatelja Miroslava Vilharja ali pesnika Simona Gregorčiča ali pa vsaj za Ivana Cankarja. Vsi ti in še kdo poleg teh so svoja dela gradili ravno na tej triadi, trojici vrednot 'Mati, domovina, Bog'.

To trojico vrednot pri Ivanu Cankarju verjetno najbolje prikaže akademik France Bernik (r. 1927, med drugim je bil tudi gostujoči profesor na univerzah v Frankfurtu, Gießnu, Marburgu, Heidelbergu, Göttingenu) v delih Milan in Milena, v Podobah iz sanj in v noveli Konec. 'Domovinska ljubezen se ne podaljšuje samo v ljubezen do matere, čustvo ljubezni utemeljuje ves svet. Domovina in Bog se v njegovi zavesti povezuje. Če bi bil Rus, bi bil pravoslaven, če bi bil Prus, bi bil protestant; ker sem Slovenec, sem katoličan' (Cankar: Dom in svet 39, 1926, št. 5, 181). Duša

je sodnica, ki ji ni moč ubežati. Ona je avtoriteta, ki pošteno kaznuje svojega lastnika' (po Wikipediji).

Ne, nismo zbrani ravno v domovini, pač pa v tujini, ki pa se mnogim vedno bolj rojeva kot nova domovina, da v svojem maternem jeziku počastimo Prešernov dan, praznik slovenske kulture. Ob množici modernih pripomočkov in sredstev za medsebojno povezovanje, izobraževanje in kulturno bogatitev ostaja tiskana oblika, najsi bo knjiga, revija ali časopis (tukaj seveda izpuščam pogrošne primerke rumenega tiska), še vedno temelj. A kaj, ko slovenska in nemška pošta nista zmožni v nekem razumnem času dostaviti poštnih pošiljk. Skoraj redno traja dostava pisem, revije ali časopisa tja od 10 do 14 dni; pa tudi 50 dni je bila dosežena hitrost zadnje mesece prejšnjega leta.

Če nimaš za slovenske televizijske oddaje ravno kartice za odklepanje, potem velikokrat tudi domačih slovenskih oddaj, dokumentarnih filmov ali celo poročil ne boš mogel videti, ker ostanejo enostavno zaklenjene. Kot primer navajam dokumentarni film 'Tu je paradiz, tu je nov svet' o 200-letnici odkritja Potojske jame, ki je ostal zaklenjen. Ali pa pogovor (7. 1. 2018) z Dejanom Valentinčičem o zdomstvu in izseljenstvu, ki je prav gotovo eden najboljših poznavalcev tega področja, je ostal skoraj do zadnje minute v celoti zaklenjen. Kako se že temu v ne ravno lepem slovenskem

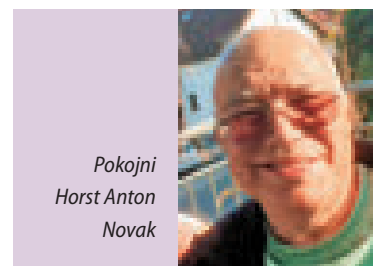
jeziku reče? Menda 'šlamparija' ali pa nekoliko manj ostro neodgovorno, malomarno ravnanje na delovnem mestu.

Morda se bodo te tri vrednote (mati, domovina, Bog) v tem letu večkrat slišale in pojavile v javnosti, morda bodo koga celo zmotile in jim bo nasprotoval, a bo s tem nasprotoval tudi Ivanu Cankarju in njegovemu spoznanju ter še mnogim drugim umetnikom, ki so svoja dela temeljili ravno na teh treh vrednotah.

Da, mati, domovina, Bog. Upam, da vas, da nas te tri besede, te tri vrednote ne motijo in ne razburjajo.«

Nastopajoči otroci so recitali in predstavili Prešerna, Župančiča in Cankarja, postavljali uganke, igrali na instrumente, z njimi pa so sodelovali tudi nekateri starejši. Tako je nastala zelo lepa lepljenka raznih oblik nastopov za to naše praznovanje slovenskega kulturnega praznika. Po zahvali in obdaritvi gostov in učiteljice pa smo ta praznični večer zaključili ob raznovrstni hrani in pijači, za kar so poskrbeli Helena in drugi člani župnijskega sveta ter mnogi drugi, ki so prinesli za ta večer razne oblike domačih sladkosti. Hvala vsem za nastope, hvala vsem za prisotnost in pogostitev in še mnogo drugih drobnih pozornosti.

V prvi polovici januarja je umrl v 79. letu starosti **Aleksander Glavač** iz Bünstadta, po rojstvu pa je bil iz Melin-

Pokojni
Horst Anton
Novak

cev. Sredi januarja pa je umrl v 76. letu starosti **Horst Anton Novak** iz Gross-Zimmerna, a rojen je bil v Celju, kjer je tudi pokopan. Na prvo februarsko nedeljo je po daljši bolezni sklenila zemeljsko življenje v 79. letu starosti **Emma Dehmer**, r. Zorko, iz Bad Vilbela, ki je pred tem dolga leta živela v Frankfurtu. Doma je bila iz Zgornjega Prebukovja pri Slovenski Bistrici. Skoraj eno leto zaradi bolezni ni zaužila nobene hrane in je bila odvisna od umetne hrane preko infuzije. Mesec dni pred smrtjo je ob maši v stanovanju prejela vse zakramente za umirajoče. Pokopali smo jo blizu njenega doma na pokopališču med Frankfurtom in Bad Vilblom. Naj počivajo v miru! *rem*

Pokojna
Emma Dehmer

MÜNCHEN

Pustni čas

Zima še trmasto vztraja in se obenem poslavlja in pripravljva prostor pomladi, soncu,

zvončkom, trobenticam in podaljšanemu dnevu in krajši noči. Za mejniki med zimo in pomladjo pa smo si ljudje postavili pust. Tako je bilo tudi na zadnjo soboto v januarju dogajanje v sobotni šoli v Münchnu pustno

obarvano. Prvi dve uri sta potekali po rednem urniku, tretjo uro pa smo se vrtičkarji in šolski otroci skupaj zbrali v dvorani, kjer je bilo vse pripravljeno za pustno rajanje. Da so se vsi otroci lažje sprostiti, smo najprej zaplesali

li račke, potem pa smo na glasbeni podlagi zapeli in zaplesali nekaj znanih otroških pesmic: Tri majhne žabice, Zajček dolgoušček, Naša četica koraka, Barčica po morju plava in Peričice. Tako smo tudi na enostaven in

Otroške pustne igre

Kvartet klarinetov je navdušil udeležence proslave.

Slavnostni govor
ge. dr. Gabrijele Gerber-Zupan

Tri narodne pesmi v izvedbi ženske pevske skupine

zabaven način preverili, koliko otrok te pesmi zna ali pozna in jih hkrati obnovili. Opazili smo, da ob taki priložnosti (motivaciji!) znajo glasno peti tudi vsi sramežljivčki, ki po izkušnji ne želijo nastopati in včasih odklonijo sodelovanje.

V ta namen smo preskusili zamisel, da vsak otrok predstavi svojo preobleko. Že smo skoraj začeli, pa nam je gospod župnik namignil, naj s tem še malo počakamo, saj se ravnokar napravlja še ena maskara in potrebuje še nekaj minut časa. Zato smo ta čas izkoristili in zaplesali bans boogie-woogie. Voditelji smo skupaj s starši med bansom ugotovili, da smo to sproščenost, ta ples prav zares potrebovali, saj so otroci vstopili, zares uživali in v njem so se sprostili še vsi tisti, ki se do tedaj niso mogli in tako je predstavitev mask lahko lepo in pogumno stekla. Predstavili so se nam: balerina, vilinka, pikapolonica, okostnjak, klovn, tiger, rokerski kitarist, piratska princesa, španska plesalka flamenka in metuljčica. Po predstavitvi smo še malo zaplesali in zapeli, potem pa nam je gospod župnik predstavil in nas izzval s spretnostno igro. Vsak je dobil steklenico, ki jo je postavil pred sebe na tla, potem pa še približno 30 centimetrov dolgo tanko paličico, na katero je bil

z vrvice privezan svinčnik. Palico smo prijeli čisto na koncu in roko stegnili naprej proti steklenici. Na znak je vsak poskušal kar najhitreje svinčnik spraviti v steklenico. V naslednjem krogu smo palico najprej vihteli sem in tja, kar je povzročilo, da je kasneje dlje časa trajalo, da se je svinčnik umiril in smo ga lahko zadeli v steklenico. Ko smo po nekaj krogih dobili nekaj zmagovalcev, je prišla na vrsto, kot se za pustovanje spodobi – pogostitev za otroke in starše s slastnimi krofi in sadjem.

Katarina Podgoršek

Prešernov dan

Na večer pred pustno nedeljo se je zbrala v slovenskem domu v Münchnu skupina okrog 50 faranov na praznovanje slovenskega kulturnega dneva. Začeli smo z molitvijo za domovino. Kratko berilo iz Pavlovega pisma Kološanom nas je navdihnilo za kratek razmislek o srčni kulturi, ki odpira možnost za zdravo narodno in kulturno omiko vsakega človeka na vseh področjih kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja. Molitev za domovino nas je uvedla na široko področje odnosov med ljudmi v družini in narodni skupnosti. Učila nas je pristnosti, neponarejenosti, iskrenosti.

nje, koliko Kristusove prisotnosti smo dali našemu druženju, našim dogodkom, našim molitvam, našemu petju, našemu delu. Če je prisoten samo človeški vidik, je to veliko premalo, je to tek na kratke proge, ki se bo hitro končal in razočaranje ob porazu bo veliko. Za živo župnijo ni dovolj samo to, koliko nas je prisotnih na prireditvah in pri svetih mašah, koliko se bo dalo na mizo, koliko se bo konzumiralo in koliko pesmi se bo odpelo, koliko bo nekdo napekel in kaj vse smo videli in doživeli. Takšne stvari lahko ponudi vsako najmanjše društvo ali skupina prijateljev, ki se zberejo dvakrat ali trikrat na leto. Živa župnija pa je veliko več, župnija je kraj, kjer domuje Jezus Kristus in tisti, ki verujejo v njega. In osebna vera v Jezusa Kristusa, to bi

Preselili smo se v župnijsko dvorano, kjer nas je sprejel Kvartet klarinetov iz društva Godbe ljubljanskih veterani. Slovenska in evropska himna sta nas uvedli v praznično prireditev. Prvi del je pripadel gostom iz domovine. Narodne melodije iz štirih klarinetov so zbudile slutnjo, da so med nami umetniki, večji svojega inštrumenta. Sledil je praznični nagovor dr. Gabrijele Gerber-Zupan. Odgrnila nam je našo skupno skrb in veselje nad slovensko duhovno in kulturno dediščino. Zaključila pa je s pričakovanjem, da bo v domovini vendarle vse bolj napredovalo tisto duhovno in kulturno vzdušje, ki bo vsem prebivalcem naše lepe dežele doprineslo k sproščenosti in svobodi duha in družbe.

Zapela je skupina petih žena tri slovenske narodne, kar nam je še posebej leglo na srce. Večer pa je bil posvečen pisatelju Ivanu Cankarju ob 100-letnici njegove smrti. Dve recitatorki, Katarina in Veronika, sta nam prebrali štiri odlomke iz Cankarjevih del. Kratki izvlečki so želeli predstaviti

pisatelja v njegovem idejnem svetu družbene prenovе v socializem. Prava družbena nuja je bila tedaj politično še zelo neobgljena. Cankarjeva literarna izpoved pa napoveduje njegovo rast. Njegova zavzetost za malega neobgljenega človeka, ki je socialno v nevzdržnem in obupnem položaju, ga nagiba k temu, da prav tega človeka postavlja v središče svoje pripovedi in jasno poudari, da mu je tak človek všeč zato, ker je nekaj novega hotel in v tem hotenju obnemogel. Prav zato ga ima rad, zatrjuje veliki mojster slovenske besede Ivan Cankar.

Večer se je sprevrgel v lepo slovensko družabno vzdušje ob dobrotah, ki so jih prinesle s seboj gospodinje, dobre žene, ki nas vedno presenetijo s svojo darežljivostjo. Naši gostje so opazili sproščenost, čutečo dušo in hvaležnost naših faranov, ki jim vsak tako bogat kulturni večer prinese veliko veselje. S hvaležnostjo so odhajali pozno zvečer na vlak proti Ljubljani in naročali pozdrave vsem, ki so jih tako lepo sprejeli medse. jp

STUTTGART

Župnijski utrip

Dnevi in meseci hitro minevajo in v letu 2018 se je zgodilo veliko lepih dogodkov v naši župniji. Ob pogledu na minule dogodke sem Bogu hvaležen za vse, kar je naša župnija v tem času dala meni kot duhovniku in mojim župljanom. Župnija je srce vsakega kraja, brez župnije je kraj mrtev in suh kot puščava. Župnija pa je živa toliko, kolikor so verniki pripravljene dati svoje življenje Bogu in sočloveku na razpolago. Jezus Kristus pa je studenec, iz katerega izvira, se župnija napaja in živi.

Zato kot dušni pastir gledam na vse pastoralne dogodke iz duhovne perspektive in si vedno postavljam vpraša-

Gospod Ciril z ženo Zinko in bratom Štefanom

Kako lepo je, če se kristjani družijo.

rad poudaril, je tista, ki dviga župnijo na višji nivo ali pa jo tlačí v podzemlje šampanjskega veselja in navadnega druženja. In vera gre z roko v roki z ljubeznijo. Če hočeš videti Boga, moraš misliti na to, kar on je: *Bog je ljubezen*. Kakšen obraz ima ljubezen? Kakšno podobo nosi? Kakšno postavo ima? Kakšne noge ima? Kakšne roke ima? Nihče ne more tega povedati. Vendar ljubezen ima noge, kajti one vodijo k Cerkvi; ima roke, kajti njene roke dajejo ubogim; ima oči, kajti te opazijo tistega, ki je v pomanjkanju. Psalmist pravi: »Blagor tistemu, ki misli na reveža in na tistega, ki je v pomanjkanju.« Ljubezen ima tudi ušesa, o katerih pravi Gospod: »Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušá!« Ti udje niso krajevno ločeni, ampak jih more tisti, ki nosi v sebi ljubezen, s pomočjo svojega uma videti kot celoto. Prebivaj v ljubezni in ona bo prebivala v tebi, ostani v njej in ona bo ostala v tebi! Kdor ima ljubezen v Kristusu, naj izpolnjuje Kristusove zapovedi. Kdo more opisati vez Božje ljubezni? Kdo je zmožen opisati njeno veličastno lepoto? Visokosti, h kateri nas vodi ljubezen, ni mogoče opisati. Ljubezen nas druži z Bogom, ljubezen pokrije obilico grehov, ljubezen vse prenese, vse potrpi; v ljubezni ni niz-

kotnih misli ne prevzetnih; ljubezen ne pozna razkola, ljubezen se ne upira, ljubezen dela vse v slogi. V ljubezni so postali vsi Božji izvoljenci popolni, brez ljubezni pa ni Bogu nič všeč. V ljubezni nas je priklenil Bog nase; zaradi ljubezni, ki jo je imel do nas, je po Božji volji dal za nas svojo kri Jezus Kristus, naš Gospod, in svoje meso za naše meso in svojo dušo za naše duše.

Zato lahko skupaj s svetim Avguštinom molimo: »O Bog, nad teboj ni ničesar, zunaj tebe ničesar, brez tebe ničesar. O Bog, pod teboj je vse, v tebi vse, s teboj vse. Usliši me, moj Bog, moj Gospod, moj kralj, moj oče, moj vzrok, moje upanje, moja resničnost, moja čast, moj dom, moja domovina, moje rešenje, moja luč, moje življenje. Samo tebe ljubim, samo tebi sledim, tebe edinega iščem, tebi edinemu sem pripravljen služiti, ker ti edini pravično gospoduješ; želim biti pod tvojo oblastjo. Ukaži, prosim, in zapovej, kar hočeš, a ozdravi in odpri moja ušesa, da bom zaslišal tvoj glas. Ozdravi in odpri moje oči, da bom videl tvoje namige. Odženi iz mene norost, da te prepoznam. Povej mi, kod naj te čakam, da te uzrem; upam, da bom storil vse, kar mi boš ukazal. Sprejmi, prosim, svojega ubežnika, Gospod, dobrotljivi Oče.

Na tomboli je vedno napeto ozračje.

Prijatelji na prireditvi

To delam, oče, ker vem le to; ne vem pa, kako se pride k tebi. Ti mi namigni, ti pokaži, ti priskrbi popotnico. Če te najdejo v veri, kateri se k tebi zatekajo,

mi daj vero; če s krepostjo, kreposti; če z vednostjo, vednost. Pomnoži v meni vero, pomnoži upanje, pomnoži ljubezen.«

Aleš Kalamar

Pust veselih ust

Zbrani pri tomboli

SRBIJA

MUŽLJA

Don Boskov praznik v Mužlji 2018

Sveti oče Janez Pavel Veliki je obiskal Valdoko v Turinu ob stoletnici don Boskove smrti (1815–1888); tedaj mu je nadel častni naziv »oče in učitelj mladine«. S tem naslovom ga je hotel ne le počastiti, ampak poudariti, kako je krščanska vzgoja mladine tudi danes prvenstvena naloga krščanskih staršev in drugih vzgojiteljev. Kot tak sveti Janez Bosko vedno znova zbira mlade in njihove vzgojitelje, v prvi vrsti starše, učitelje in veroučitelje, kakor tudi salezijanske sodelavce. Tako je bilo tudi letos, sončne in tople srede, 31. januarja.

V Mužlji so se zbrali na praznovanje tega mladinskega svetnika salezijan-

ski sodelavci, otroci iz nižjih razredov osnovne šole ter njihovi učitelji skupaj z ravnateljem Attilom Molnárjem, veroučitelji, nekaj sosednih duhovnikov in tudi gostje iz Bačke.

Kot uvod v sveto mašo sta podala kratek oris don Boskovega življenja učenca Leonárd Csorba in Andrea Csordás. Sveto mašo je z lepim petjem spremljal mladinski vokalno-instrumentalni zbor Don Bosko pod vodstvom Arnolda Fehérja, ter farni zbor pod dirigentko Márto Rontó. Berili sta prebrala učiteljica Magdolna Váczi in bogoslovec Leon Tápai.

Sveto mašo je vodil naš dekan József Mellár, somaševali pa so protonotar Jenő Tietze in drugi gostje: László Gyuris, Tamás Masa, Éliász Ohoiledwarin SVD, Pál Szemerédi, Jenő Varga, Péter Dezsó OFM iz Subotice, mužljan-

Otroci so prišli k maši iz šole.

ski salezijanci Stojan Kalapiš, Zoltán Varga, Janez Jelen in Stanko Tratnjek. Alen Palatinus, po rodu iz bližnjega Lukinega Sela, ki je sedaj na diakonski praksi v Vršču, je imel vsebinsko globoko pridigo o don Bosku:

Bodi pogumen in pohleven

Priznam, da sem se sprva počutil malo nelagodno, ko sem dobil povabilo, da že kot diakon povem kako misel o velikem prijatelju mladine. Kaj naj bi rekel o svetem Janezu Bosku, česar vi še ne bi

vedeli? Zategadelj bom poskušal v vseh nas obnoviti njegovo podobo.

Želel bi poudariti čednosti, ki jih je don Bosko udeležal in so mu pomagale k temu, da je dosegel slavo Božjih svetnikov.

»Bodi pogumen in pohleven!« je mamelemu Janezku dejala v sanjah lepa Gospa. Če smo pohlevni kot jagnje, tedaj znamo ljubiti. Don Boskova ljubezen do mladine je bila neizmerno velika, saj je znal v mladih ljubiti Boga! Znal je v trpečih fantih gledati Jezusa. Pri srcu ga je zbolelo, kadar je videl mladeniče, ki so trdo delali ter bili lačni in žejni. Vse je storil, da bi jih rešil trpljenja; predvsem pa jim ni nudit le zemeljskega kruha, ampak si je prizadeval zagotoviti jim nebeški kruh, ki krepi dušo. Z ljubeznijo je poučeval, ne s prisilo. Iz njega je žarela Božja ljubezen, prek katere mu je uspelo v mladih zagotoviti Božjo navzočnost.

Posedoval je neizmerno ljubezen do Boga, ki je v njem učvrstila zaupanje v Božjo previdnost. Karkoli že je delal, je

Fantek in deklica sta predstavila don Boska.

zaupal v Jezusa; saj je vedel, da je Bog z njim; skupaj z njim je bil zmožen uresničiti vse svoje načrte. Ko je bil še otrok, se je že zavedal, da je njegov življenjski poklic duhovništvo; marsikaj je pretrpel, da bi lahko študiral; in kadar je delal ali se učil pod kozolcem, ni niti tedaj podvomil, da mu bo Božja previdnost pomagala.

Ko je že kot duhovnik začel graditi baziliko v čast Marije Pomočnice, ni imel niti cele lire, da bi pokrtil stroške načrta. Mar ni bilo to predrzno zaupanje? Pri njem ne, ker je vedel, da Bog lahko dela tudi čudeže.

Nadalje lahko občudujemo don Boskovo ubožstvo. Ko je postal duhovnik, mu je mati Marjeta dejala: »Moj sin, če boš postal bogat, tvoja mati ne bo prestopila praga tvoje hiše!« Te besede svete matere so mu vedno lebdele pred očmi. Uspel je siromašno živeti in revno umreti. Ni ga zanimalo posvetno razkošje, slava in bogastvo! Ves svoj denar je uporabil za ubogo in zapuščeno mladino. Tudi oblačil se je siromašno; kadar se mu je strgal talar, ni kupoval novega, ampak ga je zakrpal. Skupaj z mamo Marjeto je skozi cele noči krpal tudi njihove obleke in popraviljal čevlje.

Velik prostor v njegovem življenju je zajemalo češčenje presvete Device Marije. Ko mu je umrla mati, je pokleknil pred Marijin kip ter jo zaprosil, naj bo odslej ona njegova mama. V zavesti je imel besede, ki jih je na križu rekel Jezus svojemu ljubljenu učenču: »Glej, tvoja mati Marija; a Mariji: Glej tvoj sin!« Od tega trenutka naprej je Devica Marija postala naša nebeška mati. Mladino je navajal k češčenju in posnemanju Matere Božje. Večkrat je s celo množico mladih romal h kaki znani Marijini božji poti, kjer so molili in veselo prepevali.

Naj nas spodbudi zgled svetega Janeza Boska, da bomo tudi mi v drugih gledali in ljubili trpečega Jezusa. Ponudila se mi je lepa priložnost, da sam osebno skusim, koliko pomeni ta ljubezen do trpečega in zapuščenega Jezusa! Pomagala mi je, da sem tudi nezavedno sam vse napravil dobro v Božjo čast. Ko sem v Budimpešti delal v bolnici kot bolniški brat, sem s strahom vstopil na dvorišče velikanske bolnišnice; tedaj sem se pri-

poročil Devici Mariji, naj mi pomaga, da bi v trpečih bolnikih gledal njenega trpečega sina Jezusa. Kakor hitro sem napravil to, je izginil strah in nega mi je bila lažja; z ljubeznijo sem se lahko približal bolnikom. To naj spodbudi vse nas k spoznanju, kako potrebna in koristna je ljubezen do Device Marije.

Vprašajmo se torej: Ali znamo prav ljubiti? Ali znamo sprejeti drugega, skupaj z vsemi njegovimi človeškimi napakami? Če znamo ljubiti, tedaj smo lahko blaženi, kajti Bog je ljubezen sama. Če torej živimo z Bogom, tedaj ne bomo hlepeli po zemeljskih stvarnostih, ampak bomo znali sprejeti ubožstvo, ki nas bo obvarovalo od številnih grehov: od častiteljnosti, ošabnosti, nevoščljivosti in sovraštva.

Naj po zgledu svetega Janeza Boska položimo svoje življenje v Božje roke.

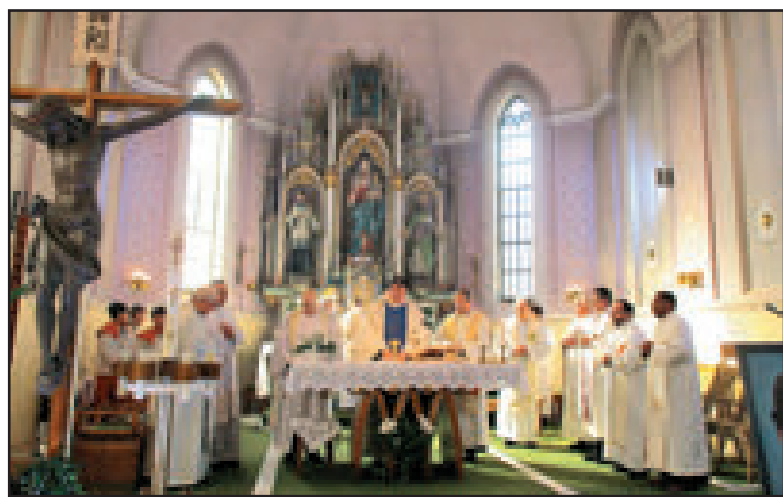
Ne skrbimo, kaj bo z nami danes ali jutri. Živimo za ta trenutek, ki označuje življenje, povezano z Bogom. Izročimo se njemu. Zaupajmo vanj, pa karkoli se bo in se je zgodilo: to ni bilo naključno, ampak je bil v tem Božji načrt.

Priporočimo sebe in našo mladino Devici in Materi Mariji. Zatecimo se v njeno srce, kajti krvaveče Marijino srce bo ozdravilo naše razbolelo srce. Ona je naša nebeška mati, ki pogostoma na nas gleda solznih oči, kadar zapuščamo njo in njenega svetega Sina. Prizadevajmo si ljubiti Boga in bližnjega in se ogibajmo sovraštva, ki vodi proti peklu, le pot ljubezni vodi proti nebu; vendar je pot do nebes strma in ozka, velikokrat posuta s trnjem, a le to nam zagotavlja večno življenje! Amen.

Druženje

Na koncu maše se je vsem prisotnim zahvalil ravnatelj zavoda Emavs in salezijanske skupnosti Mužlja Stojan Kalapiš ter nas povabil, naj počastimo don Boskove relikvije. Po maši so se otroci razveselili sladkarij; učitelji, duhovniki in salezijanski sodelavci pa so nadaljevali druženje pri kosilu v družinskem ozračju.

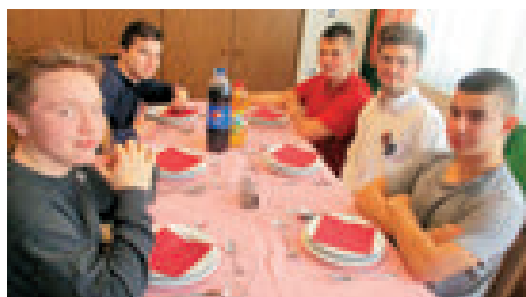
Janez Jelen, SDB

Duhovniki, diakon in ministranti med somaševanjem

Instrumentalno-vokalni zbor Don Bosko

Pridni gojenci internata Emavs

ŠVEDSKA

GÖTEBORG

Dogodki na Švedskem ob koncu leta 2017 in v začetku 2018

Miklavževanje, štefanovo, pogreb in krstno slavlje v Göteborgu v mesecu decembru 2017

Poleg vseh drugih obveznosti na terenu, poleg verouka štiri skupin, Göteborg, Malmö, Stockholm, se je v mesecu decembru dogajalo marsikaj lepega, pa tudi težkega. Najprej so rojaki v Göteborgu

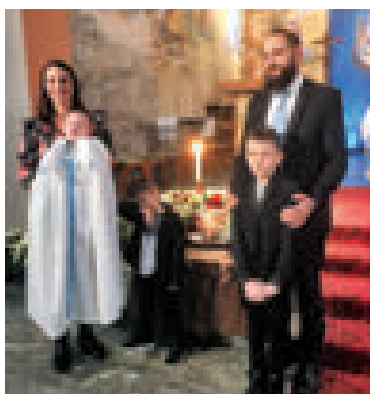
praznovali miklavževanje. Čeprav se je zbrala mala skupinica ljudi, je bilo srečanje otrok z Miklavžem toliko bolj prisrčno. Hvala vsem, ki so pomagali pri tem veselem dogodku. Po njem so sledili skozi mesec december poleg rednega dela tudi velike spovedi, obiski bolnikov in ostarelih ter priprava na Jezusovo rojstvo. Na štefanovo so se rojaki zbrali na prazničnem bogoslužju v Göteborgu, kjer so praznovali dan slovenske samostojnosti in enotnosti ter blagoslovili sol in vino, prvo na čast sv. Štefanu, drugo na čast sv. Janezu, za zdravje. Naslednji

dan je sledil pogreb na Kvibergu, sicer Hrvata **Ivana Drnašina**, v švedskem jeziku in delno tudi v hrvaškem. Nato je bil dan priprave, saj je koncem meseca **Elias Marko Tomazič**, tretji fant te naše mlade skupnosti, 29. decembra postal Božji otrok. Hvalabogu, da je bil krst v Göteborgu, saj je švedski vagabund v zadnjem letu prevozil ogromno kilometrov. Staro leto je bilo prizanesljivo, da ni bilo treba obiskati rojakov čisto na vzhodu Švedske, v Olofströmu in Nybru. Tako je nabiral moči za novo leto in za vse potrebno, kar se je že in kar se še bo zgodilo.

V letu 2018 so najprej sledila slovenska srečanja po ustaljenem redu, dve nedelji proti jugu Švedske, nato pa proti sredini in v soboto pred četrto nedeljo v smeri proti Stockholmu ter v nedeljo nazaj dve župniji proti Göteborgu. Vmes pa je v soboto, 20. januarja, sledil še en krstni dogodek, ko je **Leo Ljubičič** postal Božji otrok. Krstno slavlje je bilo v Göteborgu. Kot dušni pastir je Zvone hvaležen staršema in botru, ki so se pripravili na krstno slavlje, ne samo ob srečanjih na sam zakrament krsta, ampak tudi s sv. spovedjo. Čestitke in zahvala staršema in botru

Skupni posnetek z Miklavžem v Göteborgu

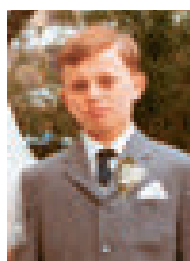
Dete Jezus v jaslicah, dete Elias Marko pa v rokah mame Gabrijele

Po krstu Eliasa Marka Tomažiča iz Göteborga

za lep zgled in za odprtost Božji milosti. Kako pomembno je to dejanje, si komaj morete misliti.

Komaj se je končal en dogodek, se je že bilo potrebno pripravljati na pogrebno slovo od rojaka **Janeza Slebiča** iz Göteborga, ki je bilo 1. februarja tega leta v Gamla Torslanda kyrka na Hisingenu. Hvalabogu, spet doma, bi lahko rekli. Pred samim dogodkom zadnjega slovesa so bila večkratna srečanja in usklajevanja glede pogrebne slovesa. Na koncu se je vse lepo uredilo, v zadovoljstvo njegovih domačih kakor tudi vseh navzočih na zadnjem slovesu in pogrebu. Janez Slebič je zagledal luč sveta 25. novembra 1953 v Markovcih v Prekmurju. Svoje življenje pa je zaključil, preizkušen v težki bolezni, 2. januarja 2018 v hospiciu v Göteborgu, obkrožen od svojih dragih domačih. Številni domači, rojaki in predvsem prijatelji njegovi in otrok, so se poslovili od dragega Janeza. Skupna molitev ter poslušanje Božje besede je bila tista tolažba ob preranem slovesu od pokojnega sina, brata, očeta, prijatelja in sodelavca, ki je brisala solze navzočih na pogrebu.

V zadnji spomin na Janeza Slebiča iz Göteborga

Po krstu Lea Ljubičiča iz Göteborga

Skupni posnetek s slovenskega kulturnega dneva v Lundu

Slovensko veleposlaništvo v Kopenhagenu na Danskem, ki ga vodi veleposlanik Tone Kajzer, je v sodelovanju s konzulom Dariom Križem in njegovo družino pripravilo 6. februarja **slovenski kulturni praznik v Lundu**. Dani Stražarjeva je odlično opravila organizacijo in izvedbo kulturnega programa. Gospod veleposlanik Tone Kajzer pa je z ženo Mileno in ob pomoči družine Križ po slovesnosti, ki se je udeležilo lepo število rojakov z južne Švedske in z Danske, pripravil slovensko pogostitev. Hvala predvsem za duhovno hrano ob kulturnem prazniku. Hvala vsem, ki si prizadevate gojiti in z ljubeznijo posredovati lepoto materne jezika. Katastrofa v Ljubljani, čudovito pa je bilo v Lundu in upam, da še marsikje med rojaki v tujini.

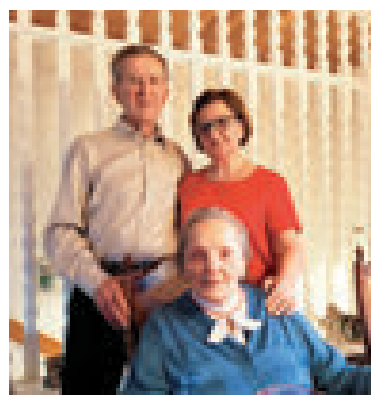
Pokojna **Danijela Kociano** je zagledala lučko tega sveta 16. maja 1933 v Mariboru, prestolnici južne Štajerske in v Slomškovem mestu. V življenju je prehodila dolgo pot, saj je vstopila v 85.

leto svojega bogatega življenja. Zadnje slovo je bilo v Fridhems kapell na Hisingenu, v Göteborgu, 8. februarja, na slovenski kulturni praznik. Pred pol leta jo je zapustil njen mož Jože Kociano, od katerega so se tam poslovili. Združena v dolgem skupnem življenju naj se sedaj veselita pri mizi nebeške gostije.

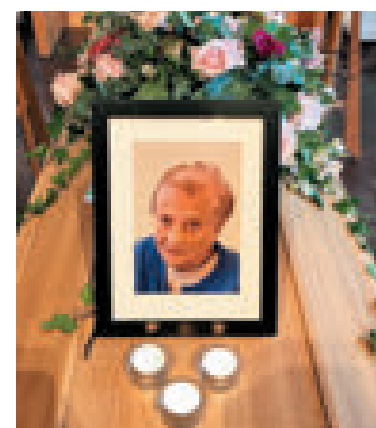
Družinama Slebič in Kociano, dragim rojakom iskreno sožalje in spo-

min v molitvi za vaše drage rajne ter za duše v vicah. Molite zanje, da bo nekdo molil tudi za vas, ko vas Gospod pokliče, da mu daste odgovor za dar življenja, ki ste ga prejeli od vaših staršev, predvsem pa za dar Božjega otroštva! Naj bo leto blagoslovljeno in dobrodošli na slovenska srečanja pri oltarju!

Zvone Podvinski

V zadnji spomin pokojni mami Margariti Sigeti iz Eskilstune

Zadnje slovo od pokojni Danijele Kociano iz Göteborga

Rafaelova družba lepo vabi mlade od 18. do 35. leta starosti na **zimske Višarske dneve mladih**, ki bodo na Svetih Višarjah od **2. do 4. marca**.

Ob večerih bo v Ehrlichovem domu z nami gost **Romeo Volk**, učitelj tehnične in likovne vzgoje in velik ljubitelj ljudske glasbe, ki jo poustvarja v družinskem triu Volk Folk. Predstavljal bo neznano likovno dediščino slovenskega etničnega prostora.

Pridruži se še ti in preživi z nami konec tedna ob smuki, pohodih, prepevanju slovenskih ljudskih pesmi in prijetni družbi!

Število udeležencev je omejeno, zato se čim hitreje prijavi po tel.: 01 438 30 50 ali z e-pošto na: rafaelova.druzba@iol.net.

Srce, pognano prek gora

Tudi letos smo mladi tri dni v zadnjem tednu decembra preživel na Svetih Višarjah, kjer so potekali zimski Višarski dnevi mladih. Tokrat resnično zimski in beli – novozapadli sneg je že na poti, v okolici Kranjske Gore, narisal pravo pravljico kuliso.

Ko se v gondoli pnemo nad vrhovi smrek proti vrhu Svetih Višarj, v sebi začutim toplino lanskeoletnih spominov, odetih v tančico novega, neznanega. Otovorjeni s prtljago zdrsavamo od gondole proti Ehrlichovemu domu po nevarno zglajeni klančini, ki s snegom prekriva stopnišče. Zberemo se za mizo ob dobrotah iz nahrbtnikov in toplih napitkih. Katja nas opremi z noži in deščicami in kuhinja kmalu odmeva v pesmi in prostem ritmu sekkanja in rezanja sadja, solate in krompirja za zgodnjo večerjo.

Večer se spušča kot mehka odeja. Naletavajo prve snežinke. Naša nocojšnja gosta, pravnika in intelektualca Olga in Andrej Fink, sta že z nami. Njuno pričevanje je splet tragedije, bolečine in poguma, novega upanja. Njene solze in toplina, ljubezen do Argentine, njegova pragmatičnost in želja, da zaživi v Sloveniji. Njuna Argentina diši po novem ognjišču, domu, ki ga skozi šole, dejavnosti, ples, podporo misijonom tamkajšnji Slovenci gradijo skupaj. Narišeta nam življenje tam čez, tiste male zgodbe, ki skrajšajo še tako veliko razdaljo. Kar vidim tisto pisarno, kjer so mnogi iskali njen pravni nasvet, našli pa zatočišče, prostor, kjer so lahko prvič z nekom delili svoje solze, osamljenost, izgubo. V hvaležnosti se spomnim prijateljev, ki so iz Argentine našli pot nazaj v Slovenijo. Zavem se, da njihove izkušnje nikoli ne bom zmogla prav razumeti.

Naslednji dan so nekateri lepo sončno vreme izkoristili za smuko, drugi pa za sprehod po sveže zapadlem snegu. Nekaj se nas je v veseli družbi podalo v belino proti dolini, pri čemer smo se zabavali ob zdrsih, šegavih pozdravih in fotografiranju s prelepim

Gost dr. Dejan Valentinčič

Gosta Olga in dr. Andrej Fink

vencem gora v ozadju. Kot bi trenil, se je dan nagnil k večeru, ko smo se ponovno zbrali ob večerji, polni vtisov idiličnega visokogorskega okolja. Zatem smo se odpravili k Mariji v višarsko cerkev, kjer je sv. mašo daroval jezuit p. Peter Lah. Sledilo je predavanje dr. Dejana Valentinčiča, ki je predstavil slovenske skupnosti v Avstraliji, kjer se je mudil nedavno. Posebno me nagovorijo tisti mlajši posamezniki, ki so v selitvi svojih starih staršev našli nov zagon in se prav po arheološko lotili raziskovanja svojih skoraj pozabljenih korenin.

Sredi noči gremo ven, na mraz, pod zvezde v zavetju gora, v nočno tišino, na škripajoč sneg. Mencam s harmoniko na ramenih in tvegam enoglasno melodijo skozi spečo vas ... Pesem nas vodi na vršič ob križ. Od tam po Avsenikovo pozdravimo tudi Slovenijo in njene lepote ter jo izročimo Mariji v varstvo.

Naslednji dan prednovoletni tiramisu že diši po vrnitvi v dolino, ki kar malo boli. Od tukaj gori se svet lepše vidi. A ko sem enkrat spet doma, spoznam, da so vsi ti mali dotiki srca šli z menoj.

Veseli me, da smo lahko prisluhnili tako izjemni in bogati zgodbi. Ob njej smo lahko pogledali v svet Slovencev v Argentini od druge svetovne vojne pa vse do danes. Oba zakonca sta v Argentini veliko postorila za Slovence. Ves čas sta aktivno delovala v slovenskih organizacijah in s tem pripomogla k ohranjanju slovenske kulture in jezika med tamkajšnjimi Slovenci.

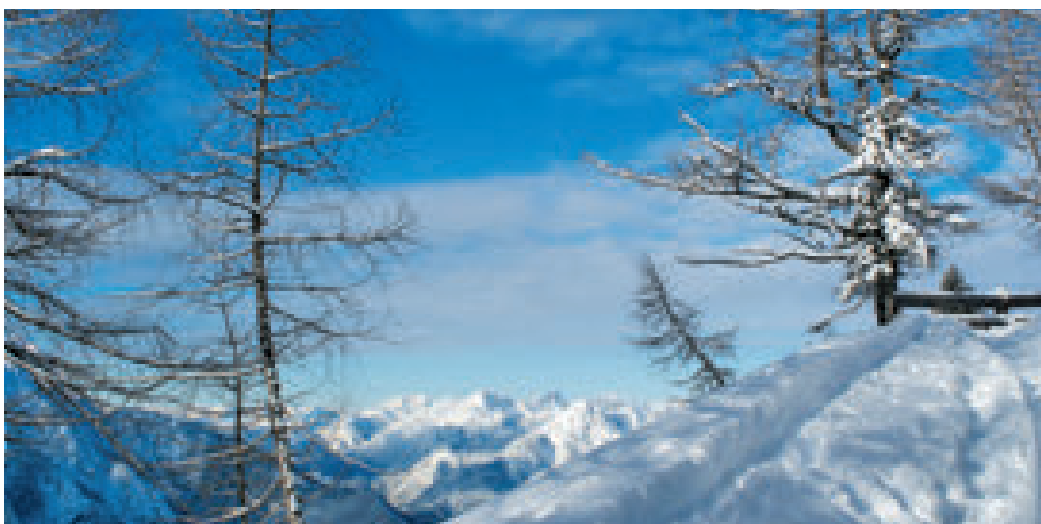

Martin Kumar

Kot smo izvedeli, je položaj slovenstva v Avstraliji v precej nezavidljivem stanju. Mladih, ki bi aktivno sodelovali pri ohranjanju slovenskih korenin, skoraj ni več, starejšim pa počasi pešajo moči. Skupnih dogodkov s slovenskim kulturnim programom je razmeroma malo (martinovanje, miklavževanje ...), družijo se v slovenskih domovih in pri slovenskih sv. mašah, ki pa v glavnem niso tedenske. Dr. Valentinčič je posebej izpostavil tudi pomen ohranjanja slovenske narečne besede, ki je pri nekaterih starejših Slovencev v Avstraliji še prisotna, pri nas v domovini pa se je v zadnjih petdesetih letih morda že izgubila oz. spremenila.

Miha Friedrich

Kdor ne uživa na smučeh, pa lahko občuduje take razglede ...

Del udeležencev na snegu in del skupine na toplem ob tiramisuju

Njegova suknja – Peto poglavje

Ko so se ušotorili blizu vasi Betanije, je odjedil Marcel s štabom naprej, po hribu navzdol in nato proti mestu. Ceste so bile zaradi sobote skoraj prazne.

Pavel ni pretiraval, ko je opisoval, kaj vse mesto Jeruzalem pripravlja zastopnikom rimskega cesarja. Pogled na veličastni sedež rimskega upravitelja, ki se je dvigal pred njim, je mladega minojskega legata prevzel.

Začuden Marcel je nemo sedel na velblodu, ko so se utrujene živali ustavile v mraku pred sedežem rimske deželne uprave. Tujcu ni bilo treba razlage, da so to mogočno stavbo sezidali tuji mojstri, kajti že po svojem videzu je izstopala sredi skromne okolice.

Stavbenikom, kiparjem in slikarjem se očitno ni bilo treba ozirati na stroške. Ker so morali delo plačati Judje, je razlagal Pavel, ni cesar prav nič skoparil, in ko je Herod, prvi upravitelj, samohvalno izjavil, da »bo to mesto iz opeke na novo pozidal v marmorju«, mu je Avgust dovolil delati vse, kar je hotel.

»Vidiš, da je skušal to tudi uresničiti,« je dodal Pavel z gibom, kot bi bil vse to zgradil on sam.

No, ves Jeruzalem seveda ni bil iz marmorja. Večji del mesta je bil reven, umazan in potreben popravila. Toda Herod Veliki je dal postaviti nov tempelj veličastnih razmerij, nato pa je na gospodujoči višini, dovolj daleč od svetega okolišja, sezidal še lastno bivališče, mogočno, četverokotno utrdbo, ki je obvladovala mestno središče. Tri nadstropja z najskrbneje izdelanim mozaičnim tlakom so vezale marmornate stopnice, okrašene s kipi slavnih Rimljanov. Nad njimi se je na stebrih dvigal vhod v pretorij. Vso stavbo so obkrožali nenavadno bogati cvetličnjaki, v katerih so okrasno grmičje osveževali vodometi, ki so izviral iz velikih, marmornatih kadunj.

»Ti vodnjaki,« je Marcelu po tihem zaupal Pavel, »so postavljeni šele naknadno, pred kakimi sedmimi leti, ko je nastopil Pilat. Povzročili so upor, ki je spravil na noge vse dosegljive čete, da bi zavarovale novega deželnega upravitelja.«

»Si bil ti tudi zraven?«

»Kajpak; vsi smo bili tu. Kaj živahno je bilo. Judje imajo svoje napakice, toda strahopetni niso. Če mislijo, da so jih pri kupčiji opetnajstili, ti bodo tarnali na vse pretege, toda v boju ne trenejo z očesom. Vojsko sovražijo in se ji hočejo za vsako ceno izogniti, je pa neka meja – in Pilat tega ni vedel! – kjer je pametneje biti zadržan, kot pa razdražiti Jude.«

»No, in kako je bilo z vodnjaki?« je silil Marcel. Pogled na tako množino vode mu je prebudil željo po kopeli.

»Vsega je bila kriva Pilatova žena. Poprej sta leta in leta bivala na Kreti, kjer je bil Poncij prefekt. Tam rase vse, kar si le poželiš, in zato ni čudno, da je bila gospa ob judovski puščobi vsa nesrečna. Moledovala je za vrtove. Tem pa je treba vode in vodovodov, ti pa so dragi in niso bili v načrtu. Zato si je novi upravitelj denar preskrbel iz tempeljskega zaklada in ...«

»Bitka je bila dobljena,« je dopolnil Marcel.

»Že res, tribun. Trajala pa je sedem mesecev. Pilat je skoraj zgubil stolček. Dva tisoč Judov in skoraj pol toliko Rimljanov je pri tem zgubilo življenje. Po mo-

jem bi bilo bolje, če bi bil Tiberij Pilata prestavil kam drugam. Judje ga ne bodo nikdar več spoštovali, pa naj ostane tu še tako dolgo. Na vse kriplje se trudi, da bi spet vzpostavil mir, kajti dobro se zaveda, da bi kakršen koli nov upor pomenil konec njegovega upraviteljstva.«

»Čudim se le, da Judje kratko malo ne terjajo, da bi ga odpoklicali.«

»O, saj ravno tega nočejo,« se je smejal Pavel. »Bogati judovski trgovci in denarniki, ki plačujejo velike davke ter imajo vpliv, vedo, da Pilat zoper nje ne bo nastopal strogo. Seveda ga sovražijo, toda njegovega odhoda si ne žele. Stavil bi, da bi se sinedrij pritožil, če bi hotel cesar postaviti novega upravitelja.«

»Kaj pa je sinedrij?«

»Judovski veliki zbor, njihova vrhovna oblast. Prav za prav je njegova naloga le, da varuje spolnjevanje verskih postav. Toda če sinedrij rohni, mu Poncij Pilat prisluhne. S tem nočem reči, da je Pilat kak nepomemben človek. Toda tule je v nerodnih škripcih. Mislim, da ti bo vseč. Možak je nadarjen in bi zaslužil boljše mesto.«

Medtem sta se približala prostornim lesenjačam, ki so bile določene za četo iz Minoe. Zraven se je raztezal paradni trg, obdan z dvema dvonadstropnima stavbama; zdaj so ga poživiljale uniforme raznih legij, ki so prišle iz palestinskih trdnjav. Zastave Cezareje, Jope in Kafarnauma s cesarskimi znamenji na vrhu so še povzdigovala pisano živahnost.

Marcela je odkazano bivališče navdušilo. Po opremi je celo prekašalo tribunsko palačo v Rimu. Prvikrat po odhodu od doma se je spet dobro počutil.

Čez nekaj časa je prišel Pavel, da bi pogledal, če mladi poveljnik še česa želi.

»Pisma pišem,« je pojasnil centurij. »Jutri ali pojutrišnjem pričakujejo v Jopi ‚Vestris‘ in verjetno bo pred koncem tedna spet odplula.«

»Hvala, Pavel, da si me spomnil; vesel sem, da to vem.«

Od tiste noči, ko se je na galeri vozil iz Rima proti Ostiji, Marcel Diani ni več pisal. Takrat ga je pismo veljalo mnogo truda, kajti bil je zelo potr. Po raznih poskusih, s katerimi ni bil zadovoljen, se je končno izcimilo prijazno poslovilno pisemce, v katerem se je varoval vseh čezmernih obljub, prav tako pa tudi vseh mračnih napovedi. Pisal je, kako mu bo ljubka Diana v duhu vedno pred očmi in da naj se ga nikar ne spominja z žalostjo.

Med dolgo vožnjo proti Gazi je začel Marcel več pisem za Diano, končal pa ni nobenega. Tako malo ji je vedel povedati. Hotel je počakati, da ji bo lahko poročal kaj mikavnejšega. Zadnji dan pred pristankom je napisal domači družini suhoparno pismo in obljubil, da bo prihodnje pismo boljše.

Prve dni v Minoi je doživel mnogo, kar bi lahko napolnilo celo pismo, toda dogodki mu niso dali do sape. Nocoj pa je hotel pisati Diani dolgo pismo. Zdaj ji je lahko pošteno zagotovil, da gre vse mnogo bolje, kot pa je pričakoval. Pripovedoval ji bo o Jeruzalemu, o lepem bivališču, o vabilu v prefekturo. Nobenega besednega lepotečenja ne bo treba. Čutil je, da se mu je povrnil velik del dostoj-

janstva, ki mu je bilo s kazenskim premeščenjem odvzeto. Skoraj je bil spet ponosen, da je rimski meščan in Diani je lahko pisal poln zaupanja vase.

Celi dve uri ji je opisoval najnovejše dogodke iz svojega življenja v Minoi. Ni omenil, kako mračna in zapuščena je bila stara trdnjava in na kratko je obšel dogodke prvega dne.

»Tedanji nadomestni poveljnik,« je pisal, »me je sprejel zelo slabe volje in negostoljubno. Čez nekaj časa pa je pokazal voljo za sodelovanje. Zdaj sva najboljša prijatelja. Prav rad imam centurija Pavla. Ne vem, kaj bi počel brez njega. Vse navade v trdnjavi pozna in ve, kaj je treba storiti in kdaj.«

Svojega pisma je bil Marcel zelo vesel. Kako lepo je bilo pripovedovati Diani o tem, kar mu je zdaj polnilo življenje – bilo je skoraj, kakor bi pisal mož soprogi v domovino. Kar čeden zvitek bo, če bo zlepil posamezne liste papirusa. Poprej pa mora napisati še nekaj za konec, nekaj, kar mu bo prišlo prav iz srca. To pa ni bilo tako lahko.

Dolgo je sedel in premišljeval: ali naj uboga čustva in Diani pove, kako nanjo misli, kako ljuba mu je in kako srčno si želi, da bi bilo ločitve kmalu konec? Bi bilo to prav? Diana je tako mlada in vesela življenja. Ali je prav, če ji vzbudi upanje, da se bo nekega dne vrnil in jo zasnubil? Ali ni bolj pošteno, če ji odkrito pove, da je dolga leta komaj kaj upanja na vrnitev? Diana je seveda poznala okoliščine. Mimogrede je omenil, da so Pavla predstavili v Minoi pred enajstimi leti in da odtlej še ni videl domovine. Končno je Marcel pismu le našel sklep, ki ga je skoraj zadovoljil.

»Saj veš, Diana, kaj bi ti rekel, če bi bila skupaj. Ob najini daljni in morda tudi dolgi ločitvi pa ti mora zadoščati, da bo tvoja sreča vedno tudi moja. Kar teži tebe, draga, bo tudi mene težilo. ‚Vestris‘, ki jo pravkar pričakujejo v Jopi, se je poprej zasedrala v Gazi. Kar gorim, da bi se spet vrnil v trdnjavo, kajti srčno upam, da me tam pričakuje tvoje pismo. Demetriji bo jutri izročil ta zvitek poveljniku ‚Vestris‘. O, da bi mogel z njo tudi jaz v domovino!«

Demetriji ni bil še nikdar tako vznemirjen. Koli- kor krat je doslej presojal svoj brezupni položaj, ga je to brezizhodno življenje potrlo. Toda počasi se je usodi privadil. Bil je suženj in tega ni mogel spremeniti. V primerjavi s svobodnimi je bila njegova usoda bridka; če pa je primerjal svoje suženjstvo z življenjem velike večine drugih nesvobodnih, pa se je moral prištevat kar med srečne.

V Galijevi hiši so ravnali z njim z vso obzirnostjo, ki jo služabniku dolgujejo. In njegovo življenje se je tako prepletlo z gospodovim življenjem, da bi svoboda brez gospoda, če bi mu jo ponudili, bila zanj večja žrtev, kot pa bi bilo vredno svobodno življenje samo. Za svojo tiho ljubezen do Lucije pa je vedel, da mora ostati neuslišana. Lucija ne bo mogla biti nikdar njegova, pa naj bi bil prost kot galeb! To razumsko pretehtavanje mu je ohranilo misel jasno ter ga je pomirjalo z usodo.

Se nadaljuje

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Foto Janez Rihar

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1803	OBLEKA ZA POSEBEN NAMEN	POSTNA KREPOST	ROŽANČTINE	ŽENSKO IME	AVTOM. OZN. ZA KOPER	EVROPSKA GORSKA VERIGA	JO, DOLOČNA OBLIKA ZAIMKA	SVETIPI-SEMSKO MESTO	MERILO, DOGOVOR. KOLIČINA	NAŠA LUČ	OCEAN BREZ O
PROSTOVOLJNO PREMAGOVANJE										CELZU JERNEJ KOPITAR	
PRENAŠANJE NEPRIJETNEGA											
ROBERT BOGATAJ			15. ČRKA ABECEDE VELIKI KOS DEBLA		SKLENITEV ZAKONA NAJET DELAVEC						
LOKI NAD STEBRI							IVAN TAVČAR JOD			NORVEŠKA NIKALNICA	
VPREŽNA ŽIVAL				DUŠIK ŽENSKO IME		KRAJ PRI DOMŽALAH ČUK KARL					PLEMIČ V ARABSKEM SVETU
SL. SKLADATELJ BOJAN ...						1. ČRKA ABECEDE ZALEDEN. JUŽNI POL		DVE ENAKI ČRKI PISATELJ E- VANGELIJA			
NAŠA LUČ	EDINI OTROK ŽEN. SPOLA							14. ČRKA ABECEDE RENTGEN		METER PREDEL LJUBLJANE	
VELIKO PREKRIVALO						ČLOVEKOVE LASTNOSTI BELG. PEVEC SALVATORE					
EMA NAPOTNIK		BESEDA ZA MNOŽENJE KONEC KOPNEGA						ŽELEZ. PROGA PISEK LEPOSL. DEL			
LUKNICA NA KOŽI ZA IZLOČANJE					NASPROTJE OD BLIZU METER						ČOLN NA BLEISKEM JEZERU
VZHOD			SL. SKLAD. KOGOJ OBDELANA RAVNICA		VPIŠI MKT NEMŠKA REKA				ANTON LAMPE LUKSEM- BURG		PORTUGAL- SKA NAREJEN IZ AJDE
LITVA		FOSFOR BARVA KOŽE									
SEVER	DEŽELA OB SOTLI, RASTLINA, RASTJE										
OBALNO MESTO						IVAN RAMPRE NEZNAN ČLOVEK			DAVID TALJAT		
PREBIVALKA CELJA									OSEBNI ZAIIMEK ITALIJA		
DRUGA MOŽNOST											

MALO ZA ŠALO

»Gospod župnik, zakaj pa imate vso noč v sobi luč?«
 »Zaradi vlomilcev.«
 »No, smešno, a ne veste, da imajo vlomilci baterije?«

Pride več kandidatov za komandirja pred komisijo.
 Komisija vpraša prvega: »Kaj ima vezalke in to stvar nosimo na nogah?«

Kandidat 1: »Čevlji.«

Komisija: »Bravo, pravilen odgovor, sprejeti ste.«

Kandidat 1 odide in pove vsem ostalim, kaj ga je komisija vprašala.

Pride drugi kandidat.

Komisija ga vpraša: »Kaj visi na steni in tiktaka?«

Kandidat 2: »Ima vezalke?«

Komisija: »Ne.«

Kandidat 2: »Aha, to so torej mokasini.«

Pacient je ležal na operacijski mizi. Približal se mu je kirurg, oblečen v zelena oblačila in s kirurško masko na obrazu. Pacient ga je zagledal in rekel: »Doktor, ni se vam bilo treba maskirati, sem vas kljub temu takoj prepoznal!«

Mama pravi Janezku: »Sinko, kdaj boš popravil tisto enko iz matematike?«

Janezek odgovori: »Saj bi jo, mama, pa učitelj redovalnice sploh ne da iz rok!«

Žena je možu za rojstni dan kupila vodotesno uro. Mož se ji zahvali: »Draga moja, zelo si velikodušna! Ali pričakuješ, da bom začel trenirati plavanje, ker je ura vodotesna?«

Žena: »To ravno ne, ampak ne bo ti je treba snemati pri pomivanju posode.«

Zdravnik pregleduje poškodovanko in jo vpraša: »Gospa, kako pa ste se opekli po ušesih?«

Gospa: »Veste, likala sem, nakar je zazvonil telefon in sem namesto slušalke dvignila likalnik.«

Zdravnik: »Ampak opekline imate vendar na obeh ušesih!«

Gospa: »Seveda. Ko sem se opekla, sem hotela policati rešilca.«

Zakaj policist poleti na plažo nese avtomobilska vrata?

Da si lahko ob hudi vročini odpre okno.

REŠITEV KRIŽANKE št. 1802

mesec	BESEDNO GARDONOV	BRANIL	ŠPORTNA	IZBRANA	DEJEVNA	MEŠKO	ŽENSKA	SLOVENSKI	SEVER	OSNOVNA	MESTO NA	
1802	BARVA	NA	ŠPORTNA	LEPOTA	ŠPORTNA	IMENSKO	PRIZORJE	IMENSKO	SEVER	OSNOVNA	MESTO NA	
FEBRUAR	S	V	E	Č	A	N			S	N	E	G
REPUBLIKA	V	I	K	A	R	I	A	T				L
OSNOVNA	E	K	I	R								R
ZAMASK	Č	E	P		C	O	E					A
ČUDI	N	R	A	V	I							N
IVAN	I	S		S	A	L	A	M	I	N	A	
FOKAL	C	U	P		N	O						A
GORSKA	A	N	D	I		S	A	N	I			S
JUG	J	K		V	A							A
SVETOPOL	A	B	O	T		B	E	L	A			F
OTOK V	C	I	P	E	R							L
EVOLUCIJSKO	I	Z	R	A	E	L						N
NEI	N	J	I		N	A	G					U
SLOVENSKI	T	A	V	Č	A	R						E
MEŠKO	A	K	A	N	T							R